

§§ 52.1-
52.13

§ 135 Mošuvnnat

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui

§ 52.1

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 489 Per-Olof Nutti j.ie ovddidan 2016-05-31, dnr 1.1.8-2016-878
- Stivrabeavdegirji 2016-06-13--14, § 103.2
- Stivrabeavdegirji 2016-12-05--08, § 193.8
- Stivrabeavdegirji 2017-01-16 -- 19, § 7.7
- Hálldašánláhka (1986:223)
- Samerätt och sameting (SOU 1989:41)
- Samerna och samisk kultur (prop. 1992/93:32)
- Sámediggeláhka (1992:1433)
- Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2002:77)
- Sámediggelága rievdadusat (prop. 2003/04:86)
- ON álgoálbmotjulggaštus, ON čilgehus álgoálbmotrivttiin, čakčamánu 13 b 2007
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11 -- 13, § 70.3

Áššegiedahalli:

Per-Olof Nutti j.ie. Sámiid Riikkabellodagas leat miessemánu 31 b 2016, ovddidan mošuvnna mas sii gáibidit

ahte Sámedikki jienastuslohku ođastuvvo nu ahte buohkat geat leat čáliuvvon jienastuslohkui čielggasin dahket objektiiva eavttuid (Sámediggelága 1 kap, § 2 oasis 1-3) dan láhkái ahte čilgejit iežaset váhnemiid, áhkuid/ádjái namaid, ruovttubáikki, persovdnadieđuid ja giela ruovttus.

Stivra mearridii geassemánu 13 - 14 b 2016, § 103.2, gohččut hálldahusa giedahallat ášši. Stivra mearridii juovlamánu 5 - 8 b 2016, § 193.8 ahte giedahallat mošuvnna stivračoahkkimis ođđajagimánus 2017. Stivra mearridii ođđajagimánu 16 - 19 b 2017, § 7.7 ahte joatkit giedahallamis áššis. Stivra celkkii čuovvovačča:

Sámedikki prelimineara jienastuslohkui jagi 2017 válggain leat čáliuvvon 8 788 olbmo. Son guhte ilmmuha iežas jienastuslohkui addá iežas čilgehusa (subjektiiva eaktu) ja muitala sárdnu go son sámegiela ruovttus dahje lea go goappásge su váhnemiin, áhkuin dege ádjáin leamaš sámegiella ruovttus (objektiiva eaktu). Jus olmmoš muitala ahte juoppá váhnemis sus dege áhkus dege ádjás lea leamaš sámegiella ruovttus. Jus čilge ahte juoppá váhnemis dege áhkus/ádjás lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttus, de galgá muitalit su persovdnadieđuid. Sámedikki válgalávdegoddi, dahje leanastivra jus lea guoddaluuvon ášši, árvoštallá dalle leago ohcci addán jáhkehahti dieduid.

Sámediggelága 3. kap, § 5 a cealká ahte juohkehaš guhte lea čáliuvvon prelimineara jienastuslohkui oažžu guoddalit jus muhtun iežá lea čáliuvvon. Stivra atná ahte jus muhtun lea vearu dieduid vuodul čáliuvvon jienastuslohkui de sáhtá dat divvojuvvot nu láhkái ahte mearrádus dan olbmo ektui váidaluvo.

§ 135 Motioner

§ 135.1 M 479– Utformande av beslut om Sametingets föreskrifter, allmänna råd, och andra vägledande dokument

Ärendet utgår, se 114.

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden

Dokument

- Motion nr 489 av Per-Olof Nutti m fl, 2016-05-31, dnr 1.1.8-2016-870
- Styrelseprotokoll 2016-06-13--14, § 103.2
- Styrelseprotokoll 2016-12-05--08, § 193.8
- Styrelseprotokoll 2017-01-16--19, § 7.7
- Förvaltningslag (1986:223)
- Samerätt och sameting (SOU 1989:41)
- Samerna och samisk kultur (prop. 1992/93:32)
- Sametingslag (1992:1433)
- Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2002:77)
- Ändringar i sametingslagen (prop. 2003/04:86)
- FN:s förklaring om urfolkens rättigheter, 13 september 2007
- Styrelseprotokoll 2018-04-11--13, § 70.3

Föredragande:

Per-Olof Nutti m fl. i Sámiid Riikkabellodat har den 31 maj 2016, inlämnat en motion där de yrkar

att en uppdatering av Sametingets röstlängd genomförs genom att alla som är upptagna på röstlängden förtydligare de objektiva kriterierna (Sametingslagen 1 kap, § 2 st 1-3) för upptagande i röstlängden genom att ange föräldrars, far-och/eller morföräldrarnas namn, hemort, persondata och språk i hemmet.

Styrelsen beslutade den 13 - 14 juni 2016, § 103.2, att uppdra till kansliet bereda ärendet. Styrelsen beslutade den 5 - 8 december 2016, § 193.8 att behandla motionen vid styrelsesammanträdet i januari 2017. Styrelsen beslutade den 16 - 19 januari 2017, § 7.7 att bereda ärendet vidare. Styrelsen anförde följande:

I den preliminära röstlängden som upprättats inför 2017-års val till Sametinget har upptagits 8 788 personer. Den som anmäler sig till röstlängden lämnar själv sin förklaring (subjektivet kriterium) och redovisar huruvida personen talar samiska i hemmet eller om någon hans eller hennes föräldrar, far- eller morföräldrar har eller haft samiska i hemmet (objektivet kriterium). I de fall en person åberopar att en förälder eller en far- eller morförälder har eller haft samiska som språk i hemmet ska dennes

§ 135 Mošuvnnat – joatkka

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui– joatkka

Stivra ii leat ođđajagimánu 16-19 b 2017 ovttaoaivilis mošuvdnaovddideddjiguin ahte gávdnojit máŋga olbmo geat dálá lága jelgii eai livčče galgan beassat čálihuvoat jienastuslohkui ja ahte Sámedikki legitimatehta sámi álbmotválljen orgánan dakko bokte hedjona. Stivra atná ahte livččii buoret divvut daid boasttuvuođaid mat leat váidima bokte, go dan ahte bidjat johtui stuora áššemeannudeami mas goasii 9000 jienastarvuoigatvuođalaš olbmo šaddet ohcat fas ođđasit jienastuslohkui. Dakkár meannudeapmái mannet issoras olu resurssat ja sáhtta muosehuhttit dan stuora eanetlogu geain lea duohta riekti leat jienastuslogus. Dakkár meannudeapmi mielddisbuktá maid ahte válgalávdegoddi goitge šaddá meroštallat leat go muhtun olbmuid diedut jáhkehahttit – mii lea váttisvuohta meroštallamis – ja man mošuvdnaovddideaddjit jurá juste atnet ge ággan dán mošuvnna ovddideapmái.

Obbalohkkái atná stivra ahte dán mošuvnna doarjumis livččii nu unnán ávki ahte ii leat govttoláš evttohit dan doarjut.

Mošuvdnaovddideaddjit čujuhit guorahallamii Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2002:77). Ráđđehus lea proposišuvnnas 2003/04:86 Sámediggelága rievdadusaid birra (1992:1433), váldán ovdan muhtuniid dain evttohusain sámediggelága rievdadusaide mat giedahallojit guorahallamis ja evttoha ee. kap. 4.2:s Jienastuslogu birra ahte:

Son guhte lea čálihuvoon prelimineara jienastuslohkui oažžu guoddalit válgalávdegotti mearrádusa váldit muhtun olbmo mielde jienastuslohkui. Guoddalit galgá leanastivrii. Spiehkasteapmin sápmelaš-doahpaga definišuvnnas lea ahte jus leanastivra lea mearridan ahte muhtun ii deavdde daid eavttuid maid galgá amas navdot sápmelažžan, de eai galgga su mánat ge navdot sápmelažžan dan vuodul ahte váhnen lea váldon mielde jienastuslohkui.

Ráđđehus ovddida čuovvovaš ákkaid iežas evttohussii:

3. kap. § 3 jelgii lea duššefal sámiin jienastanriekti Sámediggeválggaide. Sámediggelága 1 kap. 2 § jelgii lea dat olmmoš sápmelaš guhte atná iežas sápmelažžan ja guhte dahká jáhkehahttin ahte sus lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan, dahje jáhkiha ahte juoppás su váhnemiin dahje áhkus dahje ádjás lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan, dahje lea váhnen gii lea čálihuvoon Sámedikki jienastuslohkui.

Sámediggi lea guorahallamis dovddahan ahte sápmelaš-doahpaga definišuvdna lea eahpečielggas. Dat lea mielddisbuktán ahte válgalávdegoddi lea maŋnel Sámedikki dievasčoahkkimmearrádusa, diktán maiddái ii-sápmelaččaide geat leat náitalan sámiin čálihuvoat jienastuslohkui. Guorahallan gávnnahe ahte dát dulkojupmi ii dávis mearrádusain. Guorahallan gávnnahe dattege ahte ii leat ágga evttohit rievdadit sápmelaš-doahpaga definišuvnna. Ráđđehus doarju guorahallama

§ 135 Motioner – *forts.*

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden – *forts.*

personuppgifter lämnas. Sametingets valnämnd, alternativt länsstyrelsen efter överklagande, prövar sedan huruvida sökanden gjort uppgifterna sannolika.

Av 3 kap 5 a § sametingslagen följer att var och en som tagits upp i den preliminära röstlängden får överklaga beslutet såvitt avser någon annan som tagits upp. Styrelsen är av den uppfattningen att i den mån någon felaktigt upptagits på röstlängden kan det rättas till genom att beslutet avseende den personen överklagas.

Styrelsen delade den 16-19 januari 2017 inte motionärernas uppfattning att det finns ett större antal personer som enligt gällande lagstiftning inte borde ha upptagits på röstlängden och att Sametingets legitimitet som ett samiskt folkvalt organ därigenom undergrävs. Att rätta till de felaktigheter som föreligger genom överklagandeförfarandet menar styrelsen vore mer ändamålsenligt än att iscensätta ett omfattande förfarande där närmare 9 000 röstberättigade personer ska ansöka på nytt till röstlängden. Ett sådant förfarande är utan tvivel väldigt resurskrävande och riskerar att vålla besvär för det stora flertalet röstberättigade som rätteligen upptagits på röstlängden. Ett sådant förfarande innebär dessutom att valnämnden fortfarande har att avgöra huruvida någons uppgifter är sannolika - vilket är en svårighet i prövningen - och som motionärerna själva anför är det just det som är motionens motiv.

Sammanfattningsvis anser styrelsen att nyttan av ett bifall till motionen är så pass begränsad att det saknas befogad anledning att föreslå att den ska bifallas.

Motionärerna refererar betänkandet Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2002:77). Regeringen tog i proposition 2003/04:86 Ändringar i sametingslagen (1992:1433), m.m. upp vissa av de förslag till ändringar i sametingslagen som behandlats i betänkandet och föreslog bl.a. i kap. 4.2 Röstlängden:

Den som tagits upp i den preliminära röstlängden får överklaga valnämndens beslut om att ta upp en annan person i röstlängden. Överklagande sker hos länsstyrelsen. Genom undantag från definitionen av samebegreppet föreskrivs att om länsstyrelsen beslutat att en person inte uppfyller kraven för att anses som same skall inte heller dennes barn kunna anses som same på den grunden att föräldern har varit upptagen i röstlängden.

Regeringen angav följande skäl för sitt förslag:

Endast samer har enligt 3 kap. 3 § rösträtt i valen till Sametinget. Enligt 1 kap. 2 § sametingslagen avses med same den som anser sig vara same och gör sannolikt att han har eller har haft samiska som språk i hemmet, eller gör sannolikt att någon av hans föräldrar, far- eller morföräldrar har eller har haft samiska som språk i hemmet, eller har en förälder som är eller har varit upptagen i röstlängden till Sametinget.

§ 135 Mošuvnnat – joatkka

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui– joatkka

árvoštallama. Ráđđehus oaivvilda dattege ahte dákkár čuoimmat das guhte galgá beassat jienastuslohkui dege ii, sáhttet čuožžilit ja dat dáida mearkkašit ahte jienastuslohkui leat čálihuvoon olbmot geat eai deavdda objektiivva eavttuid sámediggelága jalgii. Sii sáhttet bissut jienastuslogus dassážii go vádjolit dahje dasságo ieža gáibidit sihkkjuuvvot.

Dál lea sámediggelága 3. Kap, § 5 jalgii vejolaš guoddalit válgalávdegotti mearrádusa ahte ii divtte muhtuna čálihit jienastuslohkui. Guoddaleapmi galgá dahkkot leanastivrii dan leanas gosa Sámediggi lea ásahuvvon, namalassii Norrbottena leana Leanastivrii. Riekti guoddalit gusto dušše sutnje guhte ii leat čálihuvoon jienastuslohkui. Guorahallan evttoha ahte láhka riedaduvvo nu ahte maiddá válgalávdegotti mearrádus čálihit olbmo prelimineara jienastuslohkui sáhtá guoddaluvvot. Guoddalanvuoigatvuohta berre gullat sámiide. Evttohus mearkkaša ahte son guhte lea váldon mielde prelimineara jienastuslohkui galgá sáhttit guoddalit mearrádusa ahte nubbi olmmoš lea váldon mielde lohku dainna čuoččhusain ahte son lea beassan jienastuslohkui vaikko ii leat vuoigatvuođalaš. Dákkár meattáhusat sáhtáše dalle divvojuvvot Sullasaš mearrádus gávdnui 1972 válgalágas, muhto dat sihkkjuuvvui go nu hárve lei anus ja go das ii navdon leat praktihkalaš mearkkašupmi (prop. 1993/94:21, s. 45). Ráđđehus guorrasa guorahallama árvoštallamiidda das ahte dákkár mearrádus livččii mearkkašupmi Sámedikki legitimizehta doalaheapmái. Ii dáidde beroštanveara várra ahte dat boastut geavahuvvo. Láhka berre danin rievaduvvot evttohusa jalgii. Teaksta berre dattege formulerejuvvot nu ahte boahá ovdan ahte válgalávdegotti dohkkeheapmi prelimineara jienastuslogus lea okta áidna mearrádus, ja guoddaleamit gusket daidda osiide mas dihto olbmo čáliheapmi jienastuslohkui lea dahkkon.

Jus galgá leat vejolaš guoddalit dakkár nama mii ovddit válggain lea leamaš mielde jienastuslogus, de ferte juo prelimineara jienastuslohku leat dievaslaš ja 3.kap §5 ferte danin rievaduvvot. Geahča dárkileappot vuoddonjuolggaduskommentáras.

Legitimizehta dihte lea vuogas ahte lea sorjakeahtes instánsa mii geahččala ášši. Guoddaleamit galget danin nu go ovdal nai, biddjot ovdan leanastivrii.

Go guoddalanmeannudeapmi lea válmmas de galgá loahpalaš sámediggejienastuslohku leat čielggas 3.kap, §6 jalgii. Dálá paragrafa cealká ahte das galget leat sámit geat Sámedikki válgalávdegotti dahje leanastivorra mearrádusa jalgii leat váldon mielde. Guorahallama láhkaevttohusas doalahuvvo dát cealkka. Mearrádusdajaldaga berre dattege rievadit nu got leat cuigejuvvoon maiddá gulaskuddamis, vai lea čielggas ahte son guhte leanastivrramearrádusa mannel ii váldo prelimineara jienastuslohkui mielde, ii čálihuvo loahpalaš jienastuslohkui ge.

§ 135 Motioner – forts.

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden – forts.

Sametinget har enligt utredningen ansett definitionen av begreppet same vara oklar. Detta har fått till följd att valnämnden efter ett beslut av Sametinget i plenum tillåtit att även icke-samer som gift sig med en samisktalande person tas upp i röstlängden. Tolkningen överensstämmer enligt utredningen inte med avsikten med bestämmelsen. Utredningen finner dock att det inte finns skäl att föreslå en ändring i definitionen av begreppet same. Regeringen instämmer i utredningens bedömning. Regeringen anser emellertid att det förhållande att problem av det nämnda slaget kan uppstå när det gäller att bedöma vem som skall ha rätt att upptas i röstlängden tyder på att denna i dag omfattar personer som inte uppfyller de objektiva kriterier för upptagande som anges i sametingslagen. Dessa kan finnas kvar i röstlängden till dess de avlider eller själva begär att bli strukna.

I dag finns enligt 3 kap. 5 § sametingslagen en möjlighet att överklaga valnämndens beslut att inte uppta en person i röstlängden. Överklagande skall ske hos länsstyrelsen i det län där Sametinget har sitt säte, dvs. för närvarande Länsstyrelsen i Norrbottens län. Rätten att överklaga gäller bara den som inte tagits upp i längden. Utredningen föreslår att lagen ändras så att även valnämndens beslut om att ta upp en annan person i den preliminära röstlängden kan överprövas. Rätten att överklaga bör tillkomma samer. Förslaget innebär att den som upptagits i den preliminära röstlängden skall kunna överklaga ett beslut om att en annan person tagits upp i längden under påstående av att denne förts upp i längden utan att vara berättigad till det. Fel av det slag som beskrivits ovan kommer därmed att kunna rättas till. En liknande bestämmelse fanns i 1972 års vallag, men togs bort eftersom den sällan kom till användning och ansågs sakna praktisk betydelse (prop. 1993/94:21, s. 45). Regeringen delar utredningens bedömning att en bestämmelse av denna typ får anses ha betydelse för upprätthållande av Sametingets legitimitet. Risken för missbruk får anses vara försumbar. Lagen bör därför ändras i enlighet med förslaget. Texten bör dock formuleras så att det frångår att valnämndens fastställande av den preliminära röstlängden utgör ett enda beslut och att överklagandena avser beslutet i den del det rör upptagande av en viss person i längden.

För att ett överklagande skall vara möjligt även beträffande den som vid tidigare val varit upptagen i röstlängden måste redan den preliminära röstlängden vara fullständig och 3 kap. 5 § bör därför ändras i detta avseende. Se närmare i författningskommentaren.

Av legitimitetsskäl är det lämpligt att prövningen sker av en oberoende instans. Överklagandena skall därför, i likhet med vad som hittills gällt för överklaganden, prövas av länsstyrelsen.

Sedan prövningen är avslutad skall enligt 3 kap. 6 § en slutlig sameröstlängd upprättas. Denna skall enligt paragrafens nuvarande lydelse uppta samer som enligt Sametingets valnämnds eller länsstyrelsens beslut skall tas upp i längden. I utredningens lagförslag bibehålls denna formulering. Bestämmelsen bör dock, som påpekats under remissbehandlingen, omformuleras så, att det tydligt frångår att den, som enligt länsstyrelsens beslut efter överklagande av den preliminära röstlängden inte skall upptas i denna, inte heller skall tas upp i den slutliga röstlängden.

§ 135 Mošuvnnat – joatkka

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui - joatkka

Vai lea praktihkalaččat vejolaš sámi álbmogii boahtit diehtit prelimineara jienastuslogu sisdoalu ja nu láhkái beassat váidit dan, de berre almmuhuvvot ahte dat galgá leat oaidninláhkáii vai dan sáhtttá dárkkistit. Válgaeiseváldi ja Sámediggi berreba ovttastráđiid mearridit goas ja gos jienastuslohku sáhtttá leat oaidninláhkáii. Dan berre maid almmuhit.

Sámediggelága 1 kap, 2 § 3 jelgii galgá olmmoš navdot sápmelažžan jus olmmoš ieš atná iežas sápmelažžan ja jus sus lea váhnen guhte lea dahje lea leamaš jienastuslogus. Dušše sámiin lea jienastanriekti sámediggái. Maiddáii mánná dan olbmui guhte vearu dieđuid vuodul lea mielde jienastuslogus lea riekti čálihuuvot dahje bissut jienastuslogus. Dát lea guorahallama jelgii, dohkkemeahttun.

Guorahallan lea dán vuodul evttohan ahte boahtteáiggis galgá gáibiduvvot ahte váhnen lea leamaš jienastuslogus almmá dan haga ahte leanastivra manjel lea rievddadan dan. Ráđđehus doarju guorahallama evttohusa. Evttohuvvon njuolggadus berre goitge ráđđejuvvot nu ahte dat gokčá dušše daid dilálašvuodaid main leanastivorra mearrádus čájeha ahte váhnen ii leat sápmelaš.

Dakkár dilálašvuodát main váhnen sihkkojuvvo jienastuslogus leanastivorra mearrádusa mielde iežá ákkaid vuodul, eai guoskkahuvo dán njuolggadusas. Jus lea mánná sápmelažžii guhte lea olgoriikka stáhtaboargár ja lea sirdán olgoriikii ja danin ii šat gávdno jienastuslogus, de sáhtttá son čálihuuvot jienastuslohkui dainna ákkain ahte váhnen lea ovdal leamaš čálihuuvon dasa.

Ráđđehus evttoha loahpas ahte 1 kap. 2 § mearrádus lasihuvvo dat ahte mánná sutnje guhte lea leamaš jienastuslogus ja gean leanastivra lea mearridan ahte ii deavdde evttuid navdot sápmelažžan, ii ge deavdde evttuid navdot sápmiin.

Riikabeaivi mearridii miessemánu 6 b 2004 (Riksdagens protokoll 2003/04:110) manjel konstitušuvdnalávdegotti guorahallama 2003/04:KU18 ja čuovvovaš digaštallama sámediggelága rievddadusaid j.ie. (prop. 2003/04:86).

Giellaeaktu

Sámi vuoigatvuodaguorahallan (SOU 1989:41), mii evttohii sámedikki ja dan mearrádusaid, evttohii maid objektiivá eaktun ahte čálihuuvon sápmelaččat leat oahppan sámegiela vuosttašgiellan.

Ráđđehus evttohii dattege iežas proposišuvnnas riikabeaivái (prop. 1992/93:32) dálá eavttu mii čuodjá nu ahte čálihuuvon olbmoss lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan. Stáhtaráđđi guhte bijai ovdan evttohusa ákkastalai ahte dakkár definišuvdna čájeha veahá buoredáhtolet oaidnu stáhtaválddi bealis dasa ahte gii berre navdot sápmelažžan sámediggelága jelgii. Dat ii ane mearrideaddjin goappá

§ 135 Motioner – forts.

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden – forts.

För att det skall vara praktiskt möjligt för den samiska allmänheten att få kännedom om den preliminära röstlängdens innehåll och därmed göra bruk av möjligheten att överklaga bör det föreskrivas att den preliminära röstlängden skall hållas tillgänglig för granskning. Valmyndigheten och Sametinget bör i samråd bestämma vid vilken tid och på vilken plats som röstlängden skall hållas tillgänglig. Dessa uppgifter bör också kungöras.

En person skall enligt 1 kap. 2 § 3 sametingslagen betraktas som same om personen anser sig vara same och har en förälder som är eller har varit upptagen i röstlängden. Endast samer har rösträtt till sametinget. Även ett barn till den som felaktigt upptagits i röstlängden har därmed rätt att tas upp i eller kvarstå i längden. Detta är, som utredningen framhållit, inte tillfredsställande.

Utredningen har mot denna bakgrund föreslagit att det i framtiden skall krävas att föräldern har varit upptagen i röstlängden utan att länsstyrelsen därefter ändrat detta. Regeringen instämmer i utredningens förslag. Den föreslagna bestämmelsen bör dock begränsas så att den omfattar endast de fall där det av länsstyrelsens beslut framgår att föräldern inte är same.

Sådana situationer där en förälder efter länsstyrelsens beslut har tagits bort från röstlängden av andra skäl berörs härigenom inte av bestämmelsen. Ett barn till en same som är utländsk medborgare och har flyttat utomlands och därför inte längre skall finnas i röstlängden kan således tas upp i röstlängden under åberopande av att föräldern tidigare har varit upptagen i denna.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att bestämmelsen i 1 kap. 2 § för ses med ett tillägg, enligt vilket ett barn till den som har varit upptagen i röstlängden inte skall betraktas som same, om länsstyrelsen beslutat att föräldern inte uppfyller kraven för att betraktas som same.

Riksdagen beslutade den 6 maj 2004 (Riksdagens protokoll 2003/04:110) efter föredragning av konstitutionsutskottets betänkande 2003/04:KU18 och efterföljande debatt om ändringar i sametingslagen, m.m. (prop. 2003/04:86).

Språkkriteriet

Samerättsutredningen (SOU 1989:41), som föreslog bestämmelser om ett sameting, föreslog som objektivt kriterium att uppgivna personer lärt sig samiska som första språk.

Regeringen föreslog dock i sin proposition till riksdagen (prop. 1992/93:32) det nu gällande kriteriet att uppgivna personer har eller har haft samiska som språk i hemmet. Föredragande statsråd motiverade förslaget med att definitionen återspeglar en något generösare inställning från statsmakternas sida till vem som bör anser som same i sametingslagens mening. Den lägger inte avgörande vid i vilken ordning samiska och svenska har lärts i hemmet. Det avgörande är att samiska har använts som språk i hemmet.

§ 135 Mošuvnnat – *joatkka*

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui - *joatkka*

ortnegis sámegiela ja ruotagiela leat oahppan ruovttus. Mearrideaddji eaktun lea ahte sámegiella lea adnon ruovttugiellan.

Ráđđehus moittii mannel (prop. 2003/04:86) Sámedikki go leat luoitán maiddá i- sápmelaččaid jienastuslohkui geat leat náitalan sámegielat olbmui. Dát dulkojupmii ii dávis ráđđehusa mielas dan mii dáinna mearrádusain lei jurddašuvvon.

Objektiiva eavttuid čilgen

Sámediggeláhka gáibida ahte go ilmmuha iežas sámi jienastuslohkui de galgá *dahkat jáhkehahttin* ahte olbmos lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan. Válgálavdegoddi áigu gárvet ođastuvvon ilmmuhanskoivi dán vást. Son guhte ilmmuha iežas ferte dasa čállit ovdanama, goarggu (sihke ovdal ja mannel go lea náitalan), persovdnanummara dahje riegádannummara, ruovttubáikki ja ruovttugieldda, riegádangieldda dahje – searvegotti ja ahte lea sárdnon sámegiela, ii dušše ieš muhto unnimusat juobbá váhnen, muhtun áhkui dahje ádjáin dahje sin váhnemiin. Seamma dieđuid ferte čállit jus digitála vugiin ilmmuha.

Dakkár skovvi mas čilge objektiiva eavttuid váldo vuordimis atnui go jagi 2021 mearridit jienastuslogu čáliheami.

Objektiiva eavttu dokumentašuvdna

Addojuvvon dieđuid vuodul galgá válgálavdegoddi sáhttit čujuhettiin digitála álbmotregisttararkivii duodástit ahte lea jáhkehahtti ahte dan olbmos lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan.

Digitaliserejuvvon álbmotlohkanarkiivvat gávdnojit ee. Riikkaarkiivvas ja Upmi universitehta demográfalaš dátábáas. Ruota sohkadutkanlihttu almmuha ee. Sveriges dödbok” mii lea dátábáa jábmiid namaiguin, goas leat riegádan ja jápmán, náittusdili dáhtoniin, jábmiid searvegoddi ja boastačujhus. Sohkadutki Kjell-Åke Lundström guhte ássá Stenselis lea njunuš sámi sohkadutki Ruota bealde, ja sus lea hirbmat stuora digitála sohkaarkiiva mas leat sullii 50 000 nama sámi sogain Eajra rájes oarjin gitta Jiellavári rádjái nuortan ja olu maiddá Norgga bealde.

Válgálavdegoddi lea ráhkadeame dátábáa sámediggeválggaid vást 2021 mas ovddeš registrerejuvvon namat biddjojít básii ja seamma dieđut ođđa namain maiddá biddjojít básii. Dátábásii sáhtta liŋket olbmuid ilmmuhandieduid, arkiverejuvvon ilmmuhandieduid omd. váhneamiid dahje áhkuid/ádjáid birra jus leat jerrojuvvon ja addon, ja iežá áššiid/dieđuid mat mitalit lea go jáhkkevaš ahte olbmos lea dahje lea leamaš sámegiella ruovttugiellan.

§ 135 Motioner – *forts.*

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden – *forts.*

Regeringen kritiserade senare (prop. 2003/04:86) Sametinget för att ha tillåtit att även icke-samer som gift sig med en samisktalande person tas upp i röstlängden. Tolkningen överensstämmer enligt regeringen inte med avsikten med bestämmelsen.

Förtydligande av de objektiva kriterierna

Sametingslagen kräver att man i sin anmälan till sameröstlängden ska göra sannolikt att uppgivna personer har eller har haft samiska som språk i hemmet. Valnämnden avser färdigställa en reviderad anmälningsblankett för detta. Den som anmäler sig måste uppge förnamn, efternamn (före och efter giftermål), personnummer eller födelsedatum, hemort och hemkommun, födelsekommun eller - församling och talad samiska inte bara för sig själv utan också för minst en av föräldrarna, far- eller morföräldrarna och dess föräldrar. Samma uppgifter ska krävas vid en digital anmälan.

En sådan blankett med förtydligande av de objektiva kriterierna beräknas tas i bruk vid beslut om upptagande av personer i sameröstlängden för 2021.

Dokumentation av det objektiva kriteriet

Med ledning av lämnade uppgifter ska valnämnden ha möjlighet att med hänvisning till digitaliserade folkbokföringsarkiv verifiera att det är sannolikt att uppgivna personer har eller har haft samiska som språk i hemmet.

Digitaliserade arkiv över folkräkningar m.m. finns bl.a. sökbara hos Riksarkivet och den demografiska databasen vid Umeå universitet. Sveriges släktforskarförbund ger ut bl.a. "Sveriges dödbok", en databas över döda med namn, födelse- och döddatum, civilstånd med datum, dödförsamling och adress. Släktforskaren Kjell-Åke Lundström bosatt i Stensele, som är en av de främsta inom samisk släktforskning i Sverige, har ett omfattande digitalt släktarkiv med cirka 50 000 namn som berör samiska släkten från Idre i söder till Gällivare i norr och en hel del från motsvarande sida i Norge.

Valnämnden håller på att upprätta en databas för sametingsvalet 2021, där registrerade uppgifter om tidigare upptagna personer överförs till databasen och där motsvarande uppgifter om nyanmälda personer förs in. Till databasen kan länkas personernas anmälningshandlingar, arkiverade anmälningshandlingar om efterfrågad och uppgiven förälder eller far-/morförälder och andra handlingar/uppgifter om sannolikheten att uppgivna personer har eller har haft samiska som språk i hemmet.

Databasen ska användas av valnämnden vid beslut om upptagande i sameröstlängden för 2021 för att ha tillgång till uppgifter/handlingar om anmälda personer eller efterfrågad och uppgiven förälder eller far-/morförälder. Enbart valnämndens ledamöter och tjänstgörande

§ 135 Mošuvnnat – *joatkka*

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui - *joatkka*

Dátábása galgá válgalávdegoddi geavahit go dahká mearrádusaid jagi 2021 sámi jienastuslogu ilmmuhemiid birra dallego gávdnojit dieđut ilmmuhuvvon olbmuiin dahje jus leat jerron ja addon dieđut váhnemiid dahje áhkuid/ádjáid birra.

Duššefal válgalávdegotti lahtuin ja doaibmi várrelahtuin ja bargiin lea lohpi geahččat dátábása dasságo jagi 2021 sámediggeválggaid prelimineara jienastuslohku lea gárvvis.

Jienastuslogu ođasteapmi

Jagi 2017 sámediggeválggain lei 8 766 olbmoss jienastanriekti. Jagi 1993 jienastuslogus ledje 5 390 olbmo nu ahte lohkku lea lassánan 500-600 olbmuiin juohke válggain.

Objektiiva eavttuid čielggasmahttin ja dokumentašuvdna meroštuvvon 500-600 ođđa ilmmuhemiid dáfus gáibida olu bargonávccaid válgalávdegottis gitta skábmamánu 2020 rádjái go prelimineara jienastuslohku galgá leat gárvvis. Olles sámi jienastuslogu ođasmahttin dán láhkái gáibida diehttelasat olu stuorit resurssaid.

Sámi jienastuslogu divvun

Olbmot geat eai deavdde objektiiva eavttuid beassat jienastuslohkui sáhttet gávdnot jienastuslogus dasságo jápmet dahje dasságo ieža gáibidit iežaset sihkkorjuvot.

Riikkabeaivvi mearrádus sámediggelága 3 kap. 5 a § lasáhusas mearkkaša ahte duššefal son guhte lea čálihuuvon prelimineara jienastuslohkui sáhtta váidit mearrádusa das ahte soames ieža lea váldon mielde jienastuslohkui dainna čuoččuhusain ahte sus ii leat riekti čálihuuvot dasa.

Váidagat meannoduvvojit almmolaš čoahkkimis Norrbottena leana leanastivrras ja dat mearrádus ii sáhte šat guoddaluuvot. Hálddašanalága (SFS 1986:223) jelgii galgá leanastivra rievdadit sámi jienastuslogu jus dat lea oinnolaš vearrut, muhto leanastivra lea ovdal leamaš hilgon guoddalemiid dainna ákkain ahte dat leat ng. ávkindahkan- mearrádusat. Dakkár mearrádusat leat go ovttaskas olmmoš oazžu dohkkehuvvot vuoigatvuoda dahje ovdamuni. Ávkindahkan mearrádusat leat dábálaččat ng- negatiiva riekteválddálaččat, namalassii ahte mearrádusa ii sáhte váidit ja danin ii sáhte hálddašaneiseváldi dan rievdadit.

Ávkindahkan mearrádusaid sáhtta dattege fámohttit jus mearrádus lea dahkkon daningo ovttaskas olmmoš lea addán boasttu dieđuid. Boasttu dieđut leat sihke de go ii atte visot dieđuid ja de go addá vearri dieđuid.

§ 135 Motioner – *forts.*

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden – *forts.*

ersättare och personal ska ha tillgång till databasen fram till dess att en preliminär sameröstlängd för sametingsvalet 2021 upprättats.

Uppdatering av röstlängden

Antalet röstberättigade i sametingsvalet 2017 var 8 766 personer. Röstlängden 1993 med 5 390 personer har därmed ökat med 500-600 personer för varje val.

Förtydligande och dokumentation av de objektiva kriterierna för beräknade 500-600 nyanmälningar kräver en starkt ökad arbetsinsats från valnämndens sida fram till den 15 november 2020, då en preliminär sameröstlängd ska ha upprättats. En uppdatering av hela sameröstlängden på samma sätt kräver självklart betydligt större resurser.

Rättelse av sameröstlängden

Personer som inte uppfyller de objektiva kriterierna för upptagande kan finnas kvar i röstlängden till dess de avlider eller själva begär att bli strukna.

Riksdagens beslut om tillägg i sametingslagens 3 kap. 5a § innebär att bara den som upptagits i den preliminära röstlängden ska kunna överklaga ett beslut om att en annan person tagits upp i längden under påstående av att denne förts upp i längden utan att vara berättigad till det.

Överklagandet prövas vid offentligt sammanträde hos länsstyrelsen i Norrbottens län och dess beslut får därefter inte överklagas. Enligt förvaltningslagen (SFS 1986:223) ska länsstyrelsen ändra sameröstlängden om den är uppenbart oriktig, men länsstyrelsen har i tidigare fall avslagit överklaganden med hänvisning till att det handlar om s.k. gynnande beslut. Med gynnande beslut avses sådana beslut genom vilka den enskilde tillerkänns en rättighet eller förmån. Gynnande beslut erhåller som huvudregel alltid s.k. negativ rättskraft, d.v.s. att beslutet inte är överklagbart och att det således inte kan ändras av förvaltningsmyndigheten.

Gynnande beslut kan dock återkallas i fall där beslutet har blivit felaktigt genom att den enskilde har lämnat vilseledande uppgifter. Principen om vilseledande inkluderar *utelämnande av uppgifter* såväl som *lämnande av falska uppgifter*.

Det är oklart om uppdagade fel vid en uppdatering av röstlängden kommer att överklagas av någon person och rättas av länsstyrelsen.

§ 135 Mošuvnnat – *joatkka*

§ 135.2 M 489 – Olbmuid čáliheapmi sámi jienastuslohkui - *joatkka*

Lea eahpečielggas šaddet go vearu dieđut mat fuomášuvvojit go jienastuslohku ođastuvvo, váidojuvvot ja divvu go leanastivra daid.

Sámiid legitiima vuoigatvuodaid bisuheapmi

Mošuvdnaovddideaddjit ákkastallet ođasteami dainna ahte lea várra ahte Sámedikki legitimizehta sámi álbmotválljen orgánan hedjona jus dálá láhka ii doalahuvvo.

Ráđđehus atná (prop. 2003/04:86) ahte vejolašvuohta váidit jienastuslogumearrádusa sáhtá navdojuvvot leat mearkkašahhtin Sámedikki legitimizehta bisuheamis.

ON álgoálbmotjulggaštus nanne ee. ahte álgoálbmogiin lea riekti mearridit sin iežas identitehta ja gullevašvuođa sin vieruid ja árbevieruid jalgii, ja sis lea riekti iežaset vugiid bokte mearridit iežaset áhahusaid hámiiid ja geat daidda besset gullat. ON julggaštus dovddasta álgoálbmogiidda ii dušše kultuvrralaš ja servodatlaš vuoigatvuodaid, muhto maiddáii definerejuvvon vuoigatvuodaid eatnamiidda ja čáziide.

Sámediggi rahčá dan ala ahte ON julggaštus galggašii šaddat gustojeaddjin sámiide. Sámedikki jienastuslohku sáhtá šaddat dehálaš instrumeantan das ahte defineret ja ráddjet dan álbmoga mii galgá beassat návddašit sámi vuoigatvuodaid viidát mearkkašumis. Dáin rahčamušain ferte iežas identitehta ja gullevašvuođa legitimizehta bisuhuvvot sámi jienastusloguin.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

§ 135 Motioner – *forts.*

§ 135.2 M 489 - Upptagande av personer i sameröstlängden – *forts.*

Upprätthållande av samernas legitima rättigheter

Motionärerna motiverar en uppdatering med att det finns risk att Sametingets legitimitet som ett samiskt folkvalt organ undergrävs om gällande lagstiftning inte upprätthålls.

Regeringen bedömer (prop. 2003/04:86) att möjligheten att överklaga ett röstlängdsbeslut får anses ha betydelse för upprätthållande av Sametingets legitimitet.

FN:s förklaring om urfolkens rättigheter stadgar bl.a. att urfolken har rätt att bestämma sin egen identitet och tillhörighet i enlighet med sina sedvänjor och traditioner och har rätt att enligt sina egna förfaranden bestämma formerna för sina institutioner och vilka som får tillhöra dem. FN:s förklaring tillerkänner urfolken inte bara kulturella och samhällsliga rättigheter utan också definierade rättigheter till land och vatten.

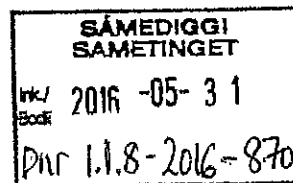
Sametingets strävan är att FN:s stadganden ska bli gällande för samerna. Sametingens röstlängder kan bli viktiga instrument för att definiera och avgränsa den population som ska komma i åtnjutande av de samiska rättigheterna i vidare mening. I denna vidare strävan måste legitimiteten för den egna identiteten och tillhörigheten upprätthållas i sameröstlängderna.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

2016-05-21

M 489

MOTION

Upptagande av personer i sameröstlängden

Yrkande

Genom att Valnämnden allt sedan Sametingets inrättande gjort egna tolkningar av bestämmelserna i Sametingslagen har konsekvensen blivit att ett antal personer som inte uppfyller kriterierna i Sametingslagen 1 kap 2 §, st 1 -3, upptagits i Sametingets röstlängd.

Sámiid Riikkabelloodat yrkar att en uppdatering av Sametingets röstlängd genomförs genom att alla som är upptagna på röstlängden förtydligar de objektiva kriterierna (Sametingslagen 1 kap, § 2 st 1-3) för upptagande i röstlängden genom att ange föräldrars, far- och/eller morföräldrars namn, hemort, persondata och språk i hemmet.

Motiv

Valnämndens tillämpning av gällande lagstiftning som rör upptagande av personer i sameröstlängden sedan Sametingets tillkomst 1993 har både diskuterats och ifrågasatts. Frågeställningar har tidigare varit föremål behandling och beslut i Sametingets plenum. I utredning Sametingets roll i det svenska folkstyret (SOU 2001:) utreddes detta särskilt mot bakgrund av initiativ från Sametinget.

Trots dessa utredningar och klarlägganden av förståelsen och tolkning av gällande lagstiftning så tillämpar fortfarande majoriteten i valnämnden inte regelverket i gällande lagstiftning. Den sittande valnämnden har under innevarande mandatperiod till dags dato upptagit ett flertal personer i sameröstlängden i strid med gällande lagstiftning. Mot den bakgrund kan man nu konstatera att i Sametingets röstlängd finns ett större antal personer som enligt gällande lagstiftning inte borde ha upptagits i sameröstlängden. Om inte gällande lagstiftning upprätthålls finns risk att Sametingets legitimitet som ett samiska folkvalt organ undergrävs.

Bakgrund

I Sametingslag (1992:1 433) 1 kap. 2 § framgår att:

”Med same avses i denna lag den som anser sig vara same och

1. gör sannolikt att han eller hon har eller har haft samiska som språk i hemmet, eller
2. gör sannolikt att någon av hans eller hennes föräldrar, far- eller morföräldrar har eller har haft samiska som språk i hemmet, eller
3. har en förälder som är eller har varit upptagen i röstlängd till Sametinget.

Vad som sägs i första stycket 3 gäller inte om länsstyrelsen har beslutat att föräldern inte skall vara upptagen i röstlängden på den grunden att föräldern inte är same. Lag (2006:803).”

I detta sammanhang är det framförallt andra punkten som rör det objektiva kriteriet som diskuterats och som även behandlats av Sametinget. I Sametingets valnämnd har också diskuterats om man vid bedömningen är osäker om det subjektiva kriteriet håller använda det objektiva kriteriet för verifiera den angivna sannolikheten att personen har eller har haft samiska som språk i hemmet.

Sametingets tidigare ställningstaganden

Den senaste gången Sametinget plenum tog ställning till tolkning och tillämpning av regelverket kring upptagande av personer i sameröstlängden var 2000-10-25.¹ Vid nämnda plenum föregicks beslutet en längre debatt, som primärt rörde det objektiva kriteriet. Styrelsens förslag till beslut var en utvidgning av det objektiva kriteriet, för att även innefatta make och maka. Styrelsens förslag som vid omröstningen fick en knapp majoritet (15 mot 13) lyder som följer.

- att en uppdatering av röstlängden skall göras genom att alla som efter 2013 års val anmält sig skall skal förtydliga sametingslagens 1 kap 2 §, punkterna 1-3, med att ange makes/makas, föräldrars och eller morföräldrars namn, hemort, persondata och språk i hemmet.

Samelandspartiet anmälde skriftlig reservation eftersom beslutet även innefattade makes/makas i det objektiva kriteriet stred mot gällande lagstiftning.

Objektivt kriterium

I sametingsutredningens betänkande Sametingets roll i det svenska folkstyret, SOU 2002:77, gjordes en översyn av regelverket i Sametinget. I utredning framhålls att från Sametinget har anförts att definitionen same i sametingslagen är oklar, vilket bl.a. haft till följd att valnämnden efter ett beslut av Sametinget i plenum tillåter att den som gift sig med en samisktalande person förs upp på röstlängden. För utredningen är det oklart på vilken grund detta kunnat ske. Utredningen framhöll att enligt lagtexten krävs, utöver att personen upplever sig vara same att ett av de tre objektiva kriterierna i lagtexten är uppfyllda. Kriterierna i punkten 2 och 3 är i ett sådant fall uteslutna, de ställer krav om att sökandens föräldrar, far- eller morföräldrar haft samiska som språk i hemmet eller att en av föräldrarna varit upptagen i röstlängden. Det enda som möjligen därför skulle kunna återstå är att valnämnden ansett att kriteriet under punkt 1 i samedefinition att den som gör sannolikt att han har eller har haft samiska som språk i hemmet skulle kunna innefatta även den som gifter sig med en person som talar samiska.

Utredningens slutsats är alltså att valnämnden när den i röstlängden tagit upp personer som gift sig med en person som talar samiska gjort en alltför långtgående tolkning av lagtexten. Utredningen anser vidare av samma skäl som samerättsutredningen² en gång anförde att det kan föra för långt att den som är eller har varit gift med en same skall kunna rösta i sametingsvalet. Samerättsutredningen³ att same skulle definieras på det sätt som gäller i dag, men med det tillägget att personen eller hans föräldrar, far- eller morföräldrar lärt sig samiska som första språk. Om make anförde utredningen följande:

"Det anförda aktualiserar ett flertal frågor. Inledningsvis kan man fråga sig om det överhuvudtaget är nödvändigt med en bestämmelse om att endast den som är upptagen på röstlängden får rösta. Utredningens utgångspunkt är dock att Sametingets legitimitet har sin grund i att det företräder det samiska folket."

Sametingsutredningens uppfattning är att lagtexten i sig inte är oklar. Det saknas därför skäl att föreslå en förändring av lagtexten. Det får sedan ankomma på Sametingets valnämnd att i framtiden på eget ansvar göra en rimlig uttolkning av den lagtexten framhåller utredningen.

¹ Sametingets plenum, protokoll 2000-10-24, § 40

² Samerättsutredningen (SOU 1989:41)

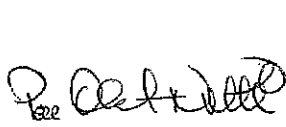
³ Samerättsutredningen (SOU 1989:41)

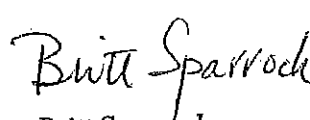
Enligt sametingsutredningen skulle det kunna innebära att det i dag finns personer upptagna på röstlängden som inte uppfyller de objektiva kriterierna för att vara same som anges i sametingslagen. Framtida sametingsval skulle kunna ogiltigförklaras under med hänvisning till att röstlängden är felaktig.

Utredningen anser att det finns skäl att föreslå åtgärder för att möjliggöra en omprövning av valnämndens beslut om att föra upp personer på röstlängden. Utredningen föreslog därför att det skall vara möjligt att överklaga den preliminära röstlängden till länsstyrelsen med hänvisning att någon förts upp på röstlängden utan att varit berättigad till det. Det skulle alltså betyda att den preliminära röstlängden skulle kunna överklagas av annan än den som är berörd.

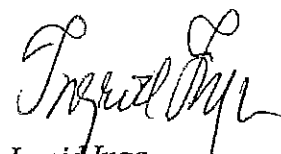
Utredningen föreslog därför att sametingslagen ändras med innebörd att inte bara den som utesluts från den preliminära röstlängden kan anföra besvär utan även den som anser att annan oriktigt upptagits. När det gäller den sistnämnda besvärsgrunder anser utredningen att bara den som är upptagen i den preliminära röstlängden skall ha en sådan besvärsrätt (jämför Sametingslagen (1992:1433, § 5a)

Sámiid Riikkabellodat

Per-Olof Nutti

Britt Sparrock

Ann-Christin Blind

Ingrid Inga

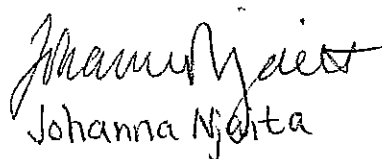

Asa Blind

Jan Persson

Elisabet Nejne-Vannar

Elisabet Nejne-Vannar

Torkel Stimmerbom

Johanna Njarta

§ 52.2

§ 178 Mošuvnnat

§ 178.1 M 490 – Láhkaásahusat kulturlávdegotti áššesuorggis

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 490 Ingrid Inga j ie. ovddidan, 2016-06-01, dnr 1.1.8-2016-871
- Stivrabeavdegirji 2016-06-13--14, § 103.3
- Stivrabeavdegirji 2016-12-05--08, § 193.9
- Stivrabeavdegirji 2017-01-16--19, § 7.8
- Dievasčoahkkibeavdegirji 2017-02-10--11, § 11.8
- Dievasčoahkkibeavdegirji 2017-10-03--05, § 24.8
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11--13, § 74.4
- Kulturráđi beavdegirji 2018-06-13--14, § 8.11

Áššegiedahalli: Susanne Idivuoma

Sámediggi mearridii golggotmánu 3-5 b 2017, § 24.8, máhcahit ášši.

Sámediggi mearridii guovvamánu 10-11 b 2017, § 11.8, beavdáibidjat ášši.

Stivra mearridii geassemánu 13 - 14 b 2016, § 103.3, gohččut hálldahusa giedahallat ášši.

Ingrid Inga j.ie. Sámiid Riikkabellodagas leat geassemánu 1 b 2016, ovddidan mošuvnna mas sii gáibidit

ahte Sámedikki dievasčoahkkine mearrida ráhkadit ja almmuhit láhkaásahusaid Kulturlávdegotti áššesurggiide.

Stivra mearridii juovlamánu 5 - 8 b 2016, § 193.9

ahte giedahallat mošuvnna stivračoahkkimis ođđajagimánus 2017.

Dát mošuvdna guoskkaha rievtti mielde guokte ášši mat leat dehálaččat giedahallamis, namalassii; gean lea ovddasvástádus mearridit (*juridihkalaččat čállit*) eiseválddi láhkaásahusaid, ja nubbi ahte lea go eiseválddis váldi ráhkadit láhkaásahusaid juste daim áššesurggiin (*kulturlávdegotti áššesurggiin*).

Láhkaásahusas, mii bagada Sámedikki doaimma (2009:1395), čuožžu § 8:s, 1 oasis, 3. čuoggás ahte lea stivra mii mearrida láhkaásahusaid mat gusket ovttaskas olbmuide, gielddaide ja eanadikkiide. Dat ii suova iežá orgána go Sámedikki stivrra dahkat láhkaásahusaid.

§ 178 Motioner

§ 178.1 M 490 - Angående föreskrifter inom kulturnämndens sakområden

Dokument

- Motion nr 490 av Ingrid Inga m fl, 2016-06-01, dnr 1.1.8-2016-871
- Styrelseprotokoll 2016-06-13--14, § 103.3
- Styrelseprotokoll 2016-12-05--08, § 193.9
- Styrelseprotokoll 2017-01-16--19, § 7.8
- Plenumsprotokoll 2017-02-10--11, § 11.8
- Plenumsprotokoll 2017.-10-03—05, § 24.8
- Styrelseprotokoll 2018-04-11—13, § 74.4
- Kulturrådets protokoll 2018-06-13—14, § 8.11

Föredragande: Susanne Idivuoma

Sametinget beslutade den 3-5 oktober 2017, § 24.8, att återremittera ärendet.

Sametinget beslutade den 10-11 februari 2017, § 11.8, att bordlägga ärendet.

Styrelsen beslutade den 13 - 14 juni 2016, § 103.3, att uppdra till kansliet bereda ärendet.

Ingrid Inga m fl i Sámiid Riikkabellodat har den 1 juni 2016, inlämnat en motion där de yrkar

att Sametingets plenum beslutar att utforma och utfärda föreskrifter inom Kulturnämndens sakområden.

Styrelsen beslutade den 5 - 8 december 2016, § 193.9

att behandla motionen vid styrelsesammanträdet i januari 2017.

Yrkandet i motionen berör bland annat två frågor som är väsentliga för prövningen av detsamma: dels vems uppgift det är att fatta beslut om (*utfärda*) myndighetens föreskrifter, dels om myndigheten har ett bemyndigande att meddela föreskrifter inom det aktuella området (*kulturnämndens sakområden*).

Av 8 § 1 st punkten 3 förordning (2009:1395) med instruktion för Sametinget anges att styrelsen beslutar om sådana föreskrifter som riktar sig till enskilda, kommuner och landsting. Stadgandet medger inte att ett beslut att utfärda föreskrifter fattas av något annat organ än av Sametingets styrelse.

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.1 M 490 - Láhkaásahusat kulturlávdegotti áššesuorggis - joatkka

Nugo mošuvdnaovddideaddji čállá de lea Sámediggi ráhkadan láhkaásahusaid mánnga suorggis. Dáid láhkaásahusaid lea Sámediggi ráhkadan dainna láhkaásahusválddiin mii das lea dan vassis suorggis. Ovdamearkan sáhtta namuhit fuodđovahát-láhkaásahusa (2001:724) § 13, 3.oasi. Das daddjo ahte Sámediggi sáhtta dahkat láhkaásahusaid doarjaga ja buhtadusa birra dain vahágiin mat dáhpáhuvvet boazoealáhusas. Dan fápmudusa vehkiin lea Sámediggi ráhkadan láhkaásahusa (STFS 2007:9) meahceeallebuhtadusa birra čearum.

Eiseválddit eai oaččo mearridit láhkaásahusaid jus ráđđehus ii leat addán norbmaaddinfápmudusa dan dihto suorggis. Ráđđehus ii leat addán Sámediggái fápmudusa ráhkadit láhkaásahusaid *Kulturlávdegotti áššesuorggin*.

Sámediggi mearridii golggotmánu 3-5 b 2017, § 24.8, máhcahit ášši.

Stivra mearridii cuoŋománu 11 -13 b 2018, § 74.4

ahte gohččut Anders Kråik ja kulturlávdegotti giedahallat ášši.

Kulturlávdegoddi mearridii geassemánu 13 – 14 b 2018

ahte daningo ii oktage eiseváldi oaččo ráhkadit láhkaásahusaid almmá ráđđehusa norbmaaddinfápmudusa haga vassis áššesuorggis, ja ráđđehus ii leat addán dakkár fápmudusa Sámediggái kulturlávdegotti áššesuorggis, de evttohit ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon .

Daningo Sámedikkis ii leat váldi dahkat láhkaásahusaid jurá juste dán áššesuorggis, de atná stivra ahte mošuvdna galgá hilgojuvvot.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte hilgut mošuvnna.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.1 M 490 - Angående föreskrifter inom kulturnämndens sakområden - *forts.*

Som motionären anger har Sametinget låtit utfärda föreskrifter på ett flertal områden. Dessa föreskrifter har utfärdats med föreskriftsrätt på det särskilt angivna området. Som ett exempel på ett sådant bemyndigande kan nämnas 13 § 3 st viltskadeförordningen (2001:724) där det anges att Sametinget får meddela föreskrifter om bidrag och ersättning som avser skada av vilt när det gäller rennäringen. Med stöd av det bemyndigandet har Sametinget meddelat föreskrifter (STFS 2007:9) om bidrag och ersättning för rovdjursförekomst i samebyar.

Ingen myndighet får besluta föreskrifter utan att ha ett särskilt normgivningsbemyndigande från regeringen på det aktuella området. Regeringen har inte lämnat något bemyndigande till Sametinget att meddela föreskrifter inom *Kulturnämndens sakområden*.

Sametinget beslutade den 3-5 oktober 2017, § 24.8, att återremittera ärendet.

Styrelsen beslutade den 11 -13 april 2018, § 74.4

att uppdra till Anders Kråik och kulturnämnden att bereda ärendet.

Kulturnämnden beslutade den 13 – 14 juni 2018

att med hänvisning till att ingen myndighet får besluta föreskrifter utan att ha ett särskilt normgivningsbemyndigande från regeringen på det aktuella området, vilket regeringen inte har lämnat till Sametinget inom kulturnämndens sakområde, föreslå att motionen därmed anses besvarad.

Eftersom Sametinget i dagsläget inte har föreskriftsrätt på det särskilt aktuella området anser styrelsen att motionen ska avslås.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

Motion

Yrkande

Sametinget är förvaltningsmyndighet för samisk kultur vilket innebär att Sametinget beslutar om fördelning av statens bidrag och ur samefondsmedel både till enskilda, organisationer och föreningar. Sámiid Riikkabellodat yrkar därför

att Sametingets plenum beslutar att utforma och utfärda föreskrifter inom Kulturnämndens sakområden

Bakgrund

Sametingslagen

I Sametingslagens 2 kap, §1 anges att Sametingets uppgifter är

"Sametinget ska verka för en levande samisk kultur och ta initiativ till verksamheter och föreslå åtgärder som främjar denna kultur. Till Sametingets uppgifter hör särskilt att besluta om fördelningen av statens bidrag och av medel ur Samefonden till samisk kultur och samiska organisationer samt av andra medel som ställs till samernas gemensamma förfogande".

Förordning med instruktion för Sametinget

I förordningen (2009:1395) med instruktion för Sametinget SFS 2009:1395, § 1, anges att Sametinget är förvaltningsmyndighet inom rennäringens område och för samisk kultur. Vidare anges i § 2 att Sametinget har de uppgifter som framgår av 2 kap. 1, 1 a och 5 §§ sametingslagen (1992:1433). Sametinget ska bl a följa, utvärdera och hålla regeringen informerad om utvecklingen inom rennäringen, övrigt samiskt näringsliv och samisk kultur.

Sametingets styrelse har de uppgifter som framgår av 2 kap. 4 § sametingslagen (1992:1433). Sametingets styrelse ska pröva om myndighetens verksamhet bedrivs effektivt och i överensstämmelse med syftet med verksamheten. *Styrelsen beslutar bl a om sådana föreskrifter som riktar sig till enskilda, kommuner eller landsting.*

Kulturnämnden

Kulturnämnden ska genom sitt arbete stärka det samiska konst- och kulturlivet. Detta görs bland annat genom att fördela bidrag till samiska kulturprojekt och verksamheter men också genom att följa och bevaka frågor som berör samisk kultur.

Kulturpolitiskt handlingsprogram

Sametingets kulturnämnd arbetar fram det kulturpolitiska handlingsprogrammet som innehåller inriktningen för sametingets kulturpolitik under mandatperioden. Handlingsprogrammet ska antas av plenum innan det träder i kraft.

Arbetsordning för Sametingets styrelse och nämnder

I Sametingets arbetsordning för styrelse och nämnder anges att Kulturnämndens främsta uppgift är att främja ett starkt och mångfaldigt samiskt konst- och kulturliv och besluta om fördelning av statens bidrag och av medel ur Samefonden till samisk kultur och samiska organisationer. Nämnden svarar för att sammanställa mål, riktlinjer och prioriteringar i ett politiskt handlingsprogram som ska underställas Sametingets plenum för beslut. I sitt arbete ska nämnden följa det politiska handlingsprogrammet.

Lagar, förordningar och föreskrifter

Författningar är ett gemensamt namn för lagar, förordningar och föreskrifter. I en lag eller förordning kan det bestämmas att en myndighet får utfärda föreskrifter om ett ämne eller en fråga som behöver regleras mer detaljerat. Föreskrifter är bindande.

Redan idag utfärdar Sametinget föreskrifter som riktar sig till enskilda inom rennäringsförvaltningen bl a renräkning, renlängd, rennäringens hänsyn till naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen, företagsregister för rennäringen, prisstöd till rennäringen, rovdjursersättningar, märkning av ren, renmärkens utformning mm

Kulturnämnden beslutar idag om fördelning av medel som riktar sig till enskilda, organisationer, förening m fl. Det är därför angeläget att Sametingets styrelse lägger fram förslag till föreskrifter inom Kulturnämndens sakområde till Sametingets plenum i enligt förordning med instruktion för Sametinget.

Samelands partiet / Samiid Riekká bellodat

Torgvald Inge

Pär Olaf Wetter

Mikael Sten

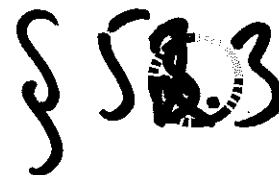
Ulla Blom

Elisabeth Nejve Vannar

Britt Sparrock

Aun Anstén Blom

Jon Rasmussen

§ 178 Mošuvnnat – joatkka

§ 178.2 M 494 – Stáhtadoarjja sámi hálddašanguovllu gielddaide

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 494 Per Mikael Utsi ovddidan 2016-10-05, dnr 1.1.8-2016-1259
- Dievasčoahkkínbeavdegirji 2016-10-04–06, § 48
- Stivrabeavdegirji 2016-12-05-08, § 193.13
- Stivrabeavdegirji -01-16–19, § 7.12
- Giellalávdegotti beavdegirji 2017-03-08–09, § 8
- Giellalávdegotti beavdegirji 2018-06-18, § 33.1
- Sámedikki giellapolitihkalaš doaibmaprogramma, dohkkehuvvon 2016-05-31–06-02
- Giellalávdegotti beavdegirji 2018-09-11–12, § 40.1

Áššegiedahalli: Mari-Louise Allas

Per Mikael Utsi lea golggotmánu 5 b 2016, ovddidan mošuvnna mas son gáibida:

ahte Sámediggi bargá dan badjelii ahte ráđdehus čilge láhkaásahusas (2009:1299) našuvnnalaš unnitloguid ja unnitlogugielaid birra, ahte stáhtadoarjja sámegiela hálddašanguovllu gielddaide galgá juolluduvvot vuodđosumma vuodul ja gieldda sápmelašlogu vuodul.

Stivra mearridii juovlamánu 5 - 8 b 2016, § 193.13

ahte giedahallat mošuvnna stivračoahkkimis odđajagimánus 2017.

Stivra mearridii odđajagimánu 16-19 b 2018, § 7.12

ahte bivdit giellalávdegotti cealkámuša mošuvdnii.

Giellalávdegoddi mearridii njukčamánu 8- 9 b 2017, § 8

ahte hálldahus giedahallá ášši viidáseappot.

Giellalávdegoddi mearridii geassemánu 18 b 2018, § 33.1

ahte hálldahus giedahallá ášši viidáseappot.

§ 178 Motioner – *forts.*

§ 178.2 M 494 – Statsbidrag till kommuner i förvaltningsområdet för samiska

Dokument

- Motion nr 494 av Per Mikael Utsi 2016-10-05, dnr 1.1.8-2016-1259
- Plenumsprotokoll 2016-10-04--06, § 48
- Styrelseprotokoll 2016-12-05-08, § 193.13
- Styrelseprotokoll 2017-01-16—19, § 7.12
- Språknämndsprotokoll 2017-03-08—09, § 8
- Språknämndsprotokoll 2018-06-18. § 33.1
- Sametingets språkpolitiska handlingsprogram, antaget 2016-05-31—06-02
- Språknämndens protokoll 2018-09-11—12, § 40.1

Föredragande: Mari-Louise Allas

Per Mikael Utsi har den 5 oktober 2016, inlämnat en motion där han yrkar:

- att Sametinget verkar för att regeringen anger i förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk att statsbidrag till de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för samiska ska fastställas med utgångspunkt i dels ett grundbelopp och dels antalet samer i kommunen.
-

Styrelsen beslutade den 5 - 8 december 2016, § 193.13

- att behandla motionen vid styrelsesammanträdet i januari 2017.
-

Styrelsen beslutade den 16-19 januari 2018, § 7.12

- att överlämna till språknämnden för yttrande.
-

Språknämnden beslutade den 8- 9 mars 2017, § 8

- att kansliet bereder ärendet vidare
-

Språknämnden beslutade den 18 juni 2018, § 33.1

- att kansliet bereder ärendet vidare
-

§ 178 Mošuvnnat – *joatkka*

§ 178.2 M 494 – Stáhtadoarjja sámi hálddašanguovllu gielddaide – *joatkka*

Sámediggi cealká giellapolitihkalaš doaibmaprográmmas ahte áigu bargat sámi giellavuoigatvuodaid nannemiin sámi giellalága ásaheami bokte. Dat lea daningo sámit lea Ruota álgoálbmot, ja daningo UNESCO definere sámi gielaide leat áitojuvvon dilis. Sámediggi bargá sámi giellalága ásaheami ovdii ja dát bargu gokčá olu sierralágán doarjagiid sámi gielaide.

Lávdegoddi mearrida

ahte evttohit stivrii ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Stivra atná nugo Giellalávdegoddi nai, ahte iešguđet doarjagiid sámi gielaide heive váldit ovdan dálá barggus sámi giellalágain.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner – *forts.*

§ 178.2 M 494 – Statsbidrag till kommuner i förvaltningsområdet för samiska – *forts.*

Sametinget har angett i språkpolitiskt handlingsprogram att arbeta för förstärkande och förtydligande av samiska språkrättigheter genom en samisk språklag. Detta utifrån att samerna är urfolk i Sverige och för att de samiska språken enligt UNESCOs definition är att betrakta som hotade språk. Sametinget arbetar för att få en samisk språklag och inom detta arbete inryms olika frågor om stöd till de samiska språken.

Nämnden beslutade

att föreslå styrelsen att därmed anse motionen som besvarad.

Styrelsen anser i likhet med Språknämnden att olika stöd till de samiska språken inryms i det pågående arbetet att få tillstånd en språklag.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

Statsbidrag till kommuner i förvaltningsområdet för samiskaDokument

- Förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Bakgrund

Statsbidrag lämnas till de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för samiska enligt 6 § lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Statsbidrag lämnas också till landstingen i Dalarnas län, Jämtlands län och Norrbottens län. Statsbidrag till kommunerna och landstingen lämnas årligen. Statsbidraget är avsett att användas till de merkostnader som uppkommer i kommunen och landstinget med anledning av de rättigheter som enskilda har enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, och till åtgärder för att stödja användningen av samiska. Varje kommun ska tillsammans med berörda nationella minoriteter kartlägga de behov som finns i kommunen av åtgärder till stöd för användningen av deras språk.

Kommun	Befolkning 2013	Sameröstlängd 2013	Utbetalt bidrag 2014	
			Samiska	/same
Kiruna	23 196	1 377	500 000	363
Jokkmokk	5 066	632	660 000	1 044
Gällivare	18 339	591	500 000	846
Storuman	5 954	400	660 000	1 650
Umeå	118 349	399	500 000	1 253
Arvidsjaur	6 471	265	660 000	2 491
Arjeplog	2 980	247	660 000	2 672
Vilhelmina	6 887	239	660 000	2 762
Sorsele	2 595	195	660 000	3 385
Lycksele	12 270	143	660 000	4 615
Östersund	59 956	141	990 000	7 021
Malå	3 155	116	660 000	5 690
Härjedalen	10 281	109	660 000	6 055
Krokom	14 643	107	660 000	6 168
Strömsund	11 984	79	660 000	8 354
Åre	10 420	79	660 000	8 354
Dorotea	2 757	37	660 000	17 838
Berg	7 160	34	660 000	19 412
Älvdalen	7 096	17	660 000	38 824

Statsbidrag till en kommun beräknas med utgångspunkt i dels ett grundbelopp om 660 000 kronor, dels antalet invånare i kommunen den 1 november året innan

bidraget betalas ut.

En kommun med

- mindre än 50 000 invånare får 1 grundbelopp,
- upp till 80 000 invånare får 1,5 grundbelopp,
- upp till 100 000 invånare får 2 grundbelopp,
- upp till 400 000 invånare får 3 grundbelopp, och
- 400 000 invånare eller mer får 4 grundbelopp.

En kommun som ingår i två eller tre förvaltningsområden får utöver grundbeloppen ett särskilt bidrag om 500 000 kronor.

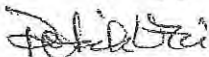
Sametinget ska fastställa och betala ut statsbidraget till de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för samiska och till landstingen i Dalarnas län, Jämtlands län, Norrbottens län och Västerbottens län. En kommun eller ett landsting som tagit emot bidrag enligt denna förordning är skyldig att lämna en ekonomisk redovisning av de utbetalda medlen och en redovisning av vad medlen har använts till.

Statsbidragen är inte relaterade till hur stor den samiska befolkningen är i kommunerna.

Yrkande

- att Sametinget verkar för att regeringen anger i förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk att statsbidrag till de kommuner som ingår i förvaltningsområdet för samiska ska fastställas med utgångspunkt i dels ett grundbelopp och dels antalet samer i kommunen.

För sametingspartiet Guovssonásti

Per Mikael Utsi, sametingsledamot

Statsbidrag till kommuner för samiska med ett grundbelopp och belopp enligt antalet samer

Kommun	Sameröstlängd 2013	Exempel		
		Grundbelopp	Tillägg	/same
Kiruna	1 377	200 000	2 271 640	1 795
Jokkmokk	632	200 000	1 042 612	1 966
Gällivare	591	200 000	974 974	1 988
Storuman	400	200 000	659 881	2 150
Umeå	399	200 000	658 231	2 151
Arvidsjaur	265	200 000	437 171	2 404
Arjeplog	247	200 000	407 476	2 459
Vilhelmina	239	200 000	394 279	2 487
Sorsele	195	200 000	321 692	2 675
Lycksele	143	200 000	235 907	3 048
Östersund	141	200 000	232 608	3 068
Malå	116	200 000	191 365	3 374
Härjedalen	109	200 000	179 818	3 485
Krokom	107	200 000	176 518	3 519
Strömsund	79	200 000	130 326	4 181
Åre	79	200 000	130 326	4 181
Dorotea	37	200 000	61 039	7 055
Berg	34	200 000	56 090	7 532
Älvdalen	17	200 000	28 045	13 414

§ 52.4

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.3 M 496 – Kulturlávdegotti prošeaktadoarjja kulturdáhpáhusaide valáštallandoaluid oktavuodas

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 496 Fia Kaddik ovddidan 2016-10-05, dnr 1.1.8-2016-1261
- Dievasčoahkkínbeavdegirji 2016-10-04--06, § 48
- Stivrabeavdegirji 2016-12-05--08, § 193.15
- Stivrabeavdegirji 2017-01-16--19, § 7.14
- Dievasčoahkkínbeavdegirji 2017-02-10--11, § 11.8
- Dievasčoahkkínbeavdegirji 2017-10-03--05, § 11.8
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11--13, § 74.4
- Kulturlávdegotti beavdegirji 2018-06-13--14, § 8.11

Áššegiedahalli: Susanne Idivuoma

Fia Kaddik lea golgotmánu 5 b 2016, ovddidan mošuvnna mas son gáibida:

ahte Kulturlávdegoddi galgá sáhttit juolludit prošeaktadoarjaga kulturpolitihkalaš doaibmaprogramma jalgii dakkár sámi kultuvrralaš dáhpáhusaide mat dollojuvvojit valáštallandoaluid oktavuodas.

Stivra mearridii juovlamánu 5 -8 b 2016, § 193.15

ahte giedahallat mošuvnna stivračoahkkimis ođđajagimánus 2017.

Stivra mearridii ođđajagimánu 16 – 19 b 2018, § 7.14

ahte bivdit kulturlávdegotti cealkámuša ášši.

Sámediggi mearridii guovvamánu 10-11 b 2017, § 11.8 beavdáibidjat ášši.

Sámediggi mearridii golgotmánu 3 – 5 b 2017, § 11.8 máhcahit ášši.

Stivra mearridii cuonománu 11-12 b 2018, § 74.4

ahte gohččut Andes Kråik ja kulturlávdegotti giedahallat ášši.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.3 M 496 – Kulturnämndens tilldelning av projektmedel till kulturella aktiviteter i samband med idrottsarrangemang

Dokument

- Motion nr 496 av Fia Kaddik 2016-10-05, dnr 1.1.8-2016-1261
- Plenumsprotokoll 2016-10-04--06, § 48
- Styrelseprotokoll 2016-12-05--08, § 193.15
- Styrelseprotokoll 2017-01-16—19, § 7.14
- Plenumsprotokoll 2017-02-10—11, § 11.8
- Plenumsprotokoll 2017-10-03—05, § 11.8
- Styrelseprotokoll 2018-04-11—13, § 74.4
- Kulturnämndens protokoll 2018-06-13—14, § 8.11

Föredragande: Susanne Idivuoma

Fia Kaddik har den 5 oktober 2016, inlämnat en motion där hon yrkar:

- att samiska kulturella aktiviteter som genomförs i samband med idrottsarrangemang ska kunna beviljas projektmedel av Kulturnämnden i enlighet med kulturpolitiskt handlingsprogram.

Styrelsen beslutade den 5 -8 december 2016, § 193.15

- att behandla motionen vid styrelsesammanträdet i januari 2017.

Styrelsen beslutade den 16 – 19 januari 2018, § 7.14

- att överlämna till kulturnämnden för yttrande.

Sametinget beslutade den 10-11 februari 2017, § 11.8 att bordlägga ärendet.

Sametinget beslutade den 3 – 5 oktober 2017, § 11.8 att återremittera ärendet.

Styrelsen beslutade den 11-12 april 2018, § 74.4

- att uppdra till Andes Kråik och kulturnämnden bereda ärendet.

§ 178 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 178.3 M 496 – Kulturlávdegotti prošeaktadoarjja kulturdáhpáhusaide valáštallandoaluid
oktavuođas – *joatkka*

Kulturlávdegoddi giedahalai ášši geassemánu 13 – 14 b 2018.

Kulturlávdegoddi evttoha ahte mošuvdna lea vástiduvvon (2018:8, § 8.11) daningo
eiseválddit eai oaččo ráhkadit láhkaásahusaid almmá ráđđehusa norbmaaddinfápmudusa
haga vassis áššesuorggis, ja ráđđehus ii leat addán dakkár fápmudusa Sámediggái
kulturlávdegotti áššesuorggis.

Stivra atná ahte valáštallan lea vuoruhuvvon suorgi kulturpolitihkalaš
doaibmaprogrammas ja ruđat juolluduvvojit dasa, danin lea ášši ain jođus ja danin lea
mošuvdna vástiduvvon.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Paragráfa vástiduvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.3 M 496 – Kulturnämndens tilldelning av projektmedel till kulturella aktiviteter i samband med idrottsarrangemang – *forts.*

Kulturnämnden behandlade ärendet den 13 – 14 juni 2018

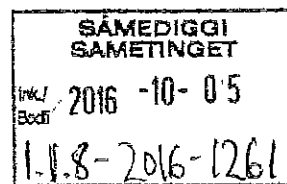
Kulturnämnden beslutade att med hänvisning till att ingen myndighet får besluta föreskrifter utan att ha ett särskilt normgivningsbemyndigande från regeringen på det aktuella området, vilket regeringen inte har lämnat till Sametinget inom kulturnämndens sakområde, föreslå att motionen därmed anses besvarad (2018:8, § 8.11).

Styrelsen anser att eftersom idrott är ett prioriterat område i kulturpolitiska handlingsprogrammet och medel beviljas, pågår ärendet och därmed är motionen besvarad.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

Kulturnämndens tilldelning av projektmedel till kulturella aktiviteter i samband med idrottsarrangemang

Dokument

- Kulturpolitiskt handlingsprogram 2016-2017, antaget av plenum 2016-05-31—
06-02, § 27

Bakgrund

När det arrangeras ett samiskt idrottsarrangemang eller mästerskap är det inte bara idrott det handlar om utan även en mängd olika kulturella arrangemang som exempelvis jojkkonserter, samiskt, teater, samiska workshops, etc. Många av arrangemangen riktas mot barn och ungdomar.

Under ett samemästerskap deltar ca 300 idrottare i tävlingarna som följs av en mängd icke tävlande. Totalt deltar ca 500 personer på något sätt på ett samemästerskap.

I samband med samiska mästerskap och idrottsarrangemang skapas mötesplatser för samer som bidrar till ett starkt och mångfaldigt samiskt konst- och kulturliv.

Då sameföreningar och samebyar ansökt om att arrangera kulturella aktiviteter i samband med samiska mästerskap har ansökningarna behandlats olika från år till år. Senast inför sommarmästerskapen 2016 beviljades inte bidrag, bl.a. med motiveringen att arrangemanget gällde samisk idrott, trots att det nya kulturpolitiska handlingsprogrammet antagits.

Motiv

Kulturnämnden bör bedöma ansökningar om projektbidrag baserat på projektens relevans för att uppnå det överordnade målet; *ett starkt och mångfaldigt samiskt konst- och kulturliv* (se Kulturpolitiskt handlingsprogram, rubriken *Prioriterade åtgärder*, s. 18), oberoende av om projektet arrangeras i samband med idrottsarrangemang.

Att avslå ansökningar för att de gäller kulturella aktiviteter som arrangeras i anslutning till idrottsaktiviteter är inte godtagbart. Kulturnämnden bör hellre se det som en styrka att kulturella aktiviteter kan arrangeras i samverkan med andra samiska aktiviteter och därigenom få en större spridning.

Yrkande

att samiska kulturella aktiviteter som genomförs i samband med idrottsarrangemang ska kunna beviljas projektmedel av Kulturnämnden i enlighet med kulturpolitiskt handlingsprogram

För sametingspartiet Guovssonásti

Fia Kaddik, ersättare i sametinget

§ 525

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.4 M 509 – Visot rávis sápmelaččat galget beassat oahppat sárdnut, lohkat ja čállit sámegiela

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 508 Per Mikael Utsi ovddidan 2017-02-11, dnr 1.1.8-2017-203
- Stivrabeavdegirji 2017-09-12-1-13, § 134.13
- Stivrabeavdegirji 2017-11-13-15, § 175.11
- Giellalávdegotti beavdegirji 2018-06-18, § 33.2
- Bušeahttavuodđu 2019-2021, dnr 1.3.3-2018-380
- Giellalávdegotti beavdegirji 2018-09-11—12, § 40.2

Áššegiedahalli: Marie-Louise Allas

Per Mikael Utsi lea guovvamánu 11 b 2017, ovddidan mošuvnna mas son gáibida:

ahte Sámediggi gáibida ráđđehusas ja riikkabeivvis ahte Sámedikki juolludus sámegielgurssiide duppálastojuvvo 515 000 kruvnnos 2016:s - gitta 1 000 000 kruvdnui 2017:s, ja ahte dat dasto dađimielde lassána doarjjadárbbuid vuodul.

Stivra mearridii ođđajagimánu 16-19 b 2017

ahte bivdit giellalávdegotti cealkámuša áššái.

Ášši ii giedahallon stivračoahkkimis 2017-09-12—13, § 125

Stivra mearridii skábmamánu 13 -15 november 2017, § 175.11

ahte bivdit giellalávdegotti cealkámuša áššis.

Giellalávdegoddi mearridii geassemánu 18 b 2018

ahte hálldahus joatká giedahallamis ášši.

Oanehisgursedoarjaga ohcamušat ja juolludeamit leat lassánan manemus jagiid ee. daningo Sámediggi ángirit lea juohkán dieđuid oanehisgursedoarjaga birra ja maiddái daningo Sámij áhpadusguovdásj lea lágidan eanet sámegielgurssiid mat heivejit dán stáhtadoarjaga vuollái.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.4 M 509 - Alla vuxna samer skall få lära sig tala, läsa och skriva samiska

Dokument

- Motion nr 508 av Per Mikael Utsi 2017-02-11, dnr 1.1.8-2017-203
- Styrelseprotokoll 2017-09-12-1-13, § 134.13
- Styrelseprotokoll 2017-11-13-15, § 175.11
- Språknämndens protokoll 2018-06-18, § 33.2
- Budgetunderlag 2019-2021, dnr 1.3.3-2018-380
- Språknämndens protokoll 2018-09-11 – 12, § 40.2

Föredragande: Marie-Louise Allas

Per Mikael Utsi har den 11 februari 2017, inlämnat en motion där han yrkar:

- att Sametinget begär hos regeringen och riksdagen att Sametingets anslag för vissa studier i samiska, fördubblas från 515 000 kronor för 2016 till 1 000 000 kronor för 2017 och höjs därefter succesivt i takt med att bidragsbehovet ökar.
-

Styrelsen beslutade den 16-19 januari 2017

- att överlämna till språknämnden för yttrande.
-

Ärendet utgick vid styrelsesammanträde 2017-09-12 – 13, § 125

Styrelsen beslutade den 13 -15 november 2017, § 175.11

- att överlämna till språknämnden för yttrande.
-

Språknämnden beslutade den 18 juni 2018

- att kansliet bereder ärendet vidare.
-

Ansökningar och utbetalning av korttidsstudiestödet har ökat under senare år dels utifrån att Sametinget aktivt informerat om möjligheten att söka och erhålla korttidsstudiestöd men också för att Sámij áhpadusguovdásj har fler språkkurser som passar in för att erhålla statsbidrag vid studier i samiska.

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.4 M 509 - Visot rávis sápmelaččat galget beassat oahppat sárdnut, lohkat ja čállit sámegiela – joatkka

Go oanehisgursedoarjaga ohcamušat lassánedje de mearridii stivra ahte 2017:s lasihit oanehisgursedoarjaga bušeahta 515 000 kruvnnos 815 000 kruvdnui, lassáneami váldit dan ruđas mii Sámedikkis gávdno. Sámediggi lea bušeahttavuodus 2019-2021 jagiide lokten dárbbu ahte ásahit sierrra giellajuolludusa, ja atná ahte ee. Oanehisgursedoarjja galggašii biddjot dan giellajuolludusa vuollái.

Giellalávdegoddi mearrida

ahte evttohit stivrii ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Mošuvdnaovddideaddji gáibádus lasihit oanehisgursedoarjaga 2017:s ii sáhttán čadahuvvot. Stivra mearridii dattege veahá lasihit oanehisgursedoarjaga. Dan vuodul ii ane stivra ahte lea ágga gáibidit daid rievdadusaid maid mošuvdnaovddideaddji ovddidii.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte hilgut mošuvnna.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.4 M 509 - Alla vuxna samer skall få lära sig tala, läsa och skriva samiska – *forts.*

Denna ökning av ansökningar av korttidsstudiestödet föranledde att styrelsen under 2017 höjde budgeten för korttidsstudiestöd från 515 000 kr till 815 000 kr, beloppet tas från medel som finns på Sametinget.

Sametinget har i budgetunderlag 2019-2021 lyft upp behov av att ett särskilt språkanslag inrättas och ser att bl a. finansiering av korttidsstudiebidraget ska ingå i det anslaget.

Nämnden beslutar

att föreslå styrelsen att därmed anse motionen som besvarad.

Motionärens yrkande om höjt anslag av korttidsstudiestöder från år 2017 kunde inte genomföras. Styrelsen beslutade dock om en mindre höjning av korttidsstudiestödet. Styrelsen ser mot bakgrund av det nu anförda inte skäl att hemställa om de ändringar som motionären yrkat.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

Alla vuxna samer skall få lära sig tala, läsa och skriva samiska

Dokument

- Sametingslag (1992:1433)
- Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Sametinget
- Förordning (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska
- Föreskrifter om statsbidrag vid vissa studier i samiska (STFS 2008:1)
- Mikael Svonni, Sámi dutkan/Samiska studier, Umeå universitet: *Språksituationen för samerna i Sverige*, 2006)
- Sameröstlängd 2013

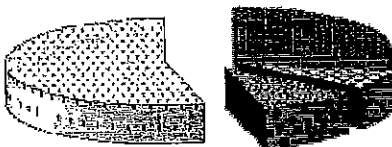
Bakgrund

De flesta vuxna samer har frångått sina möjligheter att i skolan få utbildning i sitt modersmål. Det har lett till att de samiska språken används i minskad omfattning och fler och fler samer byter språk från samiska till svenska. Allt fler samiska barn har ingen samisk språkmiljö i hemmet eller i sin närmiljö. Detta hämmar barnens möjligheter att utveckla och bevara sitt samiska språk. Denna språkbytesprocess accelererar från generation till generation.

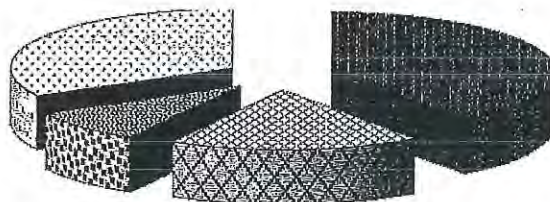
Språksituationen

Cirka 55 % av samerna i Sametingets röstlängd saknar kunskaper i samiska, medan ca 28 % har kunskaper i nordsamiska och ca 8 % har kunskaper i lulesamiska och ca 10 % kunskaper i sydsamiska.

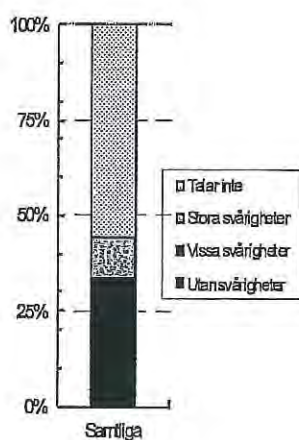
☒ nordsamiska
☒ lulesamiska
☒ sydsamiska
☐ Talar inte samiska

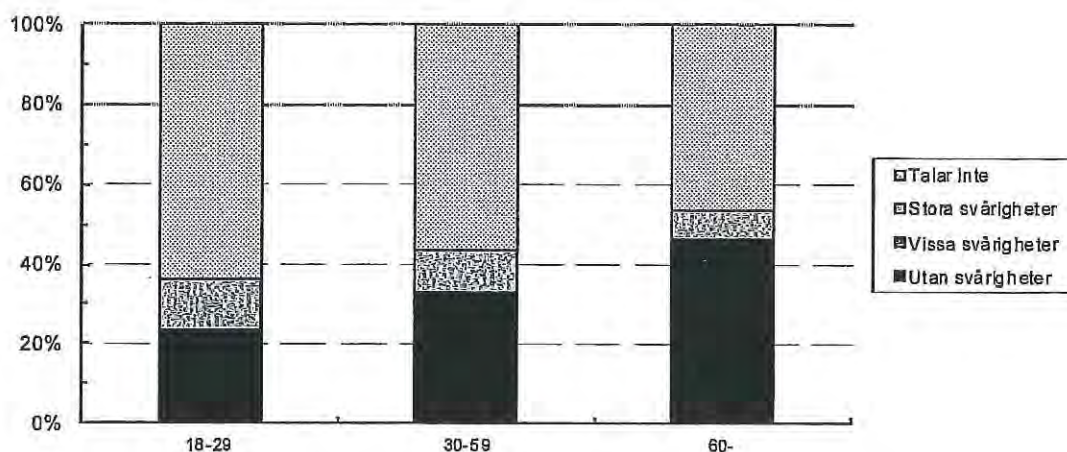
I den renskötande befolkningen har 67 % kunskaper i samiska medan 33 % saknar kunskaper i samiska.

De personer i Sametingets röstlängd som hade kunskaper i samiska (ca 45 %) behärskade samiska på olika nivåer. Ungefär 25 % uppgav att de talade samiska utan svårigheter och cirka 20 % att de talade samiska med vissa eller stora svårigheter.

I den yngsta åldersgruppen (18-29 år) talar cirka 10 % av befolkningen samiska utan svårigheter, i mellangruppen (30-59 år) cirka 30 % och i den äldsta åldersgruppen (över 60 år) cirka 35 %.

(Källa: Mikael Svonni, Sámi dutkan/Samiska studier, Umeå universitet: *Språksituationen för samerna i Sverige, 2006*)

Motiv

Alla samer skall få lära sig tala, läsa och skriva samiska. Varje vuxen same ska ha rätt till studiebidrag i 60 dagar för att uppnå grundskolekompetens i samiska.

Sametingets kansli ska få i uppdrag att tillsammans med Sameskolstyrelsen och Samernas utbildningscentrum utarbeta stegvisa utbildningsplaner för alfabetisering i samiska med läromedelsförteckning och anvisningar för lärare i enlighet med regeringens förordning (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska och Sametingets föreskrifter om statsbidrag vid vissa studier i samiska (STFS 2008:1).

Regering och riksdag har en förpliktelse att avsätta tillräckliga ekonomiska resurser för detta.

Studiebehov

Den redovisade språksituationen leder till att c.a. 4 600 vuxna samer i Sverige (55 %) har behov av grundläggande nybörjarundervisning i samiska. 1 700 vuxna samer i Sverige (20 %) har behov av grundläggande tal- och läsundervisning i samiska och 2 900 vuxna samer i Sverige (35 %) har behov av grundläggande läs- och skrivundervisning i samiska.

Sametinget har regeringens uppdrag att handha bidraget för vissa studier i samiska (alfabetisering). Bidrag lämnas per studiedag med c.a. 720 kronor, högst 21 600 kronor per år, och för kost-, logi- och resekostnader med högst c.a. 6 200 kronor per år (skattefritt). Anslaget beräknas år 2016 till 515 000 kronor. Anslaget bidrar till c.a. 40 vuxna samers 14-dagars studier i samiska per år. Enligt sametingets föreskrift (STFS 2008:1) beräknas 60 dagars studier på heltid för att uppnå grundskolekompetens i samiska.

Varje vuxen same beräknas behöva ett bidrag på 13 500 kronor årligen för att genomgå en 14 dagars utbildning i samiska. För att fullgöra grundskolekompetens, 60 dagar, behövs 4 års studier och nära 60 000 kronor i bidrag för varje vuxen same. En fullständig alfabetisering av den vuxna samiska befolkning skulle därmed kosta staten 400-450 miljoner kronor i studiebidrag. 1 000 studerande per år skulle kosta c.a. 13,5 milj. kronor och hela alfabetiseringskampanjen skulle med den studietakten kunna bedrivas i c.a. 32 år.

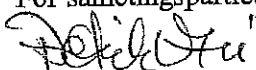
Studiernas organisering

Alfabetisering i samiska får enligt förordning (2007:1347) om statsbidrag vid vissa studier i samiska hållas vid folkhögskola, studiecirkel, kommunal vuxenutbildning eller vid Samernas utbildningscentrum. För att genomföra alfabetiseringen bör studierna organiseras så att de studerande har möjlighet att arbeta steg för steg för att uppnå grundskolekompetens.

Yrkande

att Sametinget begär hos regeringen och riksdagen att Sametingets anslag för vissa studier i samiska, fördubblas från 515 000 kronor för 2016 till 1 000 000 kronor för 2017 och höjs därefter successivt i takt med att bidragsbehovet ökar.

För sametingspartiet Guovssonásti

Per Mikael Utsi

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.5 M 510 – Dievasčoahkkinnáššebáhpirat várrelahtuide

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 510 , 2017-02-11, Johanna Njaita, dnr 2017-204
- Dievasčoahkkinbeavdegirji 2017-02-11, § 15
- Stivrabeavdegirji 2017-09-12--14, § 134.14
- Stivrabeavdegirji 2017-11-12--14, § 175.12
- Stivrabeavdegirji 2018-06-12--14, § 135.4

Áššegiedahalli: Peter Engström

Johanna Njaita lea guovvamánu 11 b 2017 ovddidan mošuvnna mas son gáibida:

ahte Sámedikki sadjásaš lahtut ožžot dievasčoahkkinnáššebáhpiriid elektrovnnalaš hámis,

ahte Sámedikki lahtut sáhttet gáibidit oažžut dievasčoahkkinnáššebáhpiriid elektrovnnalaš hámis lassin báberáššebáhpiriidda dahje daid sadjái.

Stivra mearridii skábmamánu 12-14 b 2017, § 175.12

ahte gohčcut hálldahusa giedahallat ášši.

Stivra mearridii geassemánu 12 – 14 b 2018, § 135.4

ahte gohčcut hálldahusa joatkit giedahallamis ášši daid oaiviliid vuodul mat leat ovddiduvvon.

Mošuvdnaovddideaddji cealká iežas mošuvnnas ahte várrelahtut sáhttet šaddat oanehis áiggis lohkat áššebáhpiriid ja easkka dego leat báikki nalde besset daid lohkat báberhámis. Danin galggale várrelahtut beassat váldit oktavuoda hálldahusain ja oažžut áššebáhpiriid elektrovnnalaš hámis. Mošuvdnaovddideaddji atná ahte maiddái dábálaš lahtut galget oažžut dán vejolašvuoda lassin dahje báberáššebáhpiriid sadjái.

Sámediggeortnega § 15 jelgii galgá gohččun ja áššebáhpirat dievasčoahkkimii sáddejuvvot lahtuide unnimusat guokte vahkku ovdal čoahkkima.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.5 M 510 – Handlingar inför plenum till ersättare

Dokument

- Motion nr 510 , 2017-02-11, Johanna Njaita, dnr 2017-204
- Plenumsprotokoll 2017-02-11, § 15
- Styrelseprotokoll 2017-09-12--14, § 134.14
- Styrelseprotokoll 2017-11-12--14, § 175.12
- Styrelseprotokoll 2018-06-12--14, § 135.4

Föredragande: Peter Engström

Johanna Njaita har den 11 februari 2017 inlämnat en motion där hon yrkar:

- att Sametingets ersättare delges plenumshandlingarna i elektronisk form,
- att Sametingets ledamöter kan begära att delges plenumshandlingarna i elektronisk form i tillägg till eller i stället för i pappersform
-

Styrelsen beslutade den 12-14 november 2017, § 175.12

- att uppdra till kansliet bereda ärendet.
-

Styrelsen beslutade den 12 – 14 juni 2018, § 135.4

- att uppdra till kansliet bereda ärendet ytterligare med de synpunkter som framkommit.
-

Motionären har till stöd för sina yrkanden anfört att ersättare med kort varsel kan behöva läsa in sig på materialet och således först på plats kan ta del av det i pappersformat. Därför ska ersättare kunna kontakta kansliet och få handlingarna i elektronisk form. Ordinarie ledamöter ska enligt motionären också ha möjlighet till detta i tillägg till eller istället för i pappersform.

Enligt § 15 i Sametingsordningen ska kallelse och handlingar sändas ut senast två veckor före plenum.

Inför varje plenum går det att läsa och ladda ner plenumshandlingarna från Sametingets hemsida. Sametingets program, föredragningslista och varje ärende är utlagda i separata pdf-filer. Materialet i många ärenden består delvis av scannade protokoll mm.

§ 178 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 178.5 M 510 – Dievasčoahkkinaššebáhpirat várrelahtuide - *joatkka*

Juohke dievasčoahkkima ovdal de lea vejolaš viežžat ja lohkat áššebáhpiriid Sámedikki ruovttusiiddus, Sámedikki prográmma, áššelistu ja áššit biddjojit dohko sierra pdf-fiilan. Olu áššebáhpirat leat ee. skannejuvvon beavdegirjiit jna.

Saadteskenjuana dievasčoahkkimii miessemánus 2018 lei áššebáberhivvodat sullii 45 MB. Lea ovdal dáhpáhuvvan ja boahtá dáhpáhuvvat ahte áššebáberhivvodat lea mihá stuorit go 45 MB.

Mošuvdnaovddideaddji ii leat čilgen got várrelahtut galggale oažžut elektrovnnalaš áššebáhpiriid. Árvideames oaivvilda ahte áššebáhpirat sáddejuvvoše jodánit, eai dábálaš boastta mielde skearrun dahje usb-muitosákkis muhto baicca fiilan e-boastta bokte.

Lea čielggas ahte dat dátáhivvodat sádden lea hui olu dan duohken got vuostáiváldi duostunkapastehta lea. Lea stuora vealla das man stuora fiillaid e-boastaprográmmat nagodit váldit vuostá ja man olu dátá dat nagodit vurket. Diehtu ahte vuostáiváldi konto lea dievvan lea dábálaš.

Praktihkalaččat mearkkaša dat ahte šaddá juohkit páhkkan áššebáhpiriid, mas juohke páhkka ii ábut leat stuorit go 5 MB. Muhtun hárve háve manná sáddet 10-20 e-boastadieđu vuostáiváldiide, go fal sádden ja vuostáiváldin menestuvvá. Muhto jus leat eambo sáddeme de dáidet čuožžilit bárttit sáddemiin, ja váldá áiggi čoavdit daid bárttiid. Dalle ferte vihkkedallat leago ávki fállat dán vejolašvuoda go várrelahtut ja iežát geat háliidit lohkat áššebáhpiriid anjke sáhttet ieža vižžet daid Sámedikki ruovttusiiddus.

Dán oktavuodas fertet maid namuhit ahte Sámediggi lea oastán digitála čoahkkínreaiddu mas digitála áššebáhpirat bohtet leat olamuttus, omd. dievasčoahkkínbáhpirat, stivračoahkkínbáhpirat ja lávdegoddečoahkkínbáhpirat. Dán reaiddu váldigoahtit miedaid miedaid atnui ja álggos bohtet oasseváldit beassat lohkat áššelisttu ja iežá áššebáhpiriid dihtoris, lohkanfiellus ja mátketelefuvnnas. Go dát reaidu váldojuvvo atnui de sáhttit fas árvoštallat galgágo sáddet áššebábirbáhpiriid nugo dál.

§ 180 Motioner - *forts.*

§ 180.5 M 510 – Handlingar inför plenum till ersättare – *forts.*

Inför plenum i Saxnäs i maj 2018 uppgick storleken av handlingarna till ca 45 MB. Det har hänt och kommer att hända att storleken på plenumshandlingarna i elektroniskt format är betydligt större än så.

Motionären har inte förklarat på vilket ersättare ska kunna få tillgång till plenumshandlingarna i elektronisk form. Dock kan det antas att det menas att handlingarna ska kunna skickas skyndsamt och att det då inte är fråga om att materialet skickas med ordinarie post men lagrat på skiva eller usb-sticka utan snarare att filerna översänds med e-post.

Det kan konstateras att den mängd data det är fråga om är av den storleken att det blir avhängigt mottagarens mottagningskapacitet om sådana överföringar ska lyckas. Bland de som tillhandahåller e-postkonton är skillnaderna stora i fråga om hur stora filer e-postprogrammen klarar av att ta emot och vilken total mängd data som tillåts att lagras. Meddelanden till ett fullt konto hos mottagaren studsar.

I praktiken innebär det att handlingarna måste delas upp i paket där varje paket kanske måste understiga 5 MB i storlek. I enstaka fall torde arbetsinsatsen att översända 10 -20 e-postmeddelanden till en mottagare vara hanterbar, så länge problem inte uppstår med översändningen och mottagningen. I större skala med fler mottagare skulle risken för problem med överföringarna öka och arbetsinsatsen för att hantera detta riskerar att bli påtaglig. Nyttan med det måste då vägas emot den möjlighet som alljämt erbjuds, att ersättare och andra som vill ta del av handlingarna själva kan läsa eller ladda ner filerna från Sametingets hemsida.

I sammanhanget bör det också nämnas att Sametinget har upphandlat ett digitalt mötesverktyg där digitala handlingar kommer att finnas tillgängliga inför exempelvis plenumsförhandlingar, styrelsemöten och nämndsmöten.

Implementeringen av verktyget kommer ske stegvis där etapp ett innebär att deltagarna kommer kunna ta del av dagordningen och övriga handlingar via datorer, läsplattor och mobiltelefoner. I samband med att det införs får frågan om att samtidigt distribuera handlingarna som papperskopior utvärderas vidare.

§ 178 *Mošuvnnat- joatkka*

§ 178.5 M 510 – Dievasčoahkkinaššebáhpirat várrelahtuide – *joatkka*

Stivra čilge maiddáai M 528:s got digitála čovdosat dađistaga váldojit atnui, ja got sihke lahtut ja várrelahtut njuovžileappot galget olahit áššebáhpiriid.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte hilgut mošuvnna.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.5 M 510 – Handlingar inför plenum till ersättare – *forts.*

Styrelsen redovisar även i ärendet M 528 hur arbetet för digitalt arbete ska implementeras och att handlingar smidigt ska bli tillgängliga för såväl ledamöter som ersättare.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

M 510

Motion

Handlingar inför plenum till ersättare

Handlingar inför plenum ska enligt Sametingsordningen §15 sändas ut senast två veckor före plenum. Handlingarna sänds ut till ordinarieledamöter i form av pappersformat. När en ersättare ska kallas så finns det inget tidskrav. Detta kan innebära att ersättare i plenum tillhanda ges handlingarna på plats vid plenum. Det gör att ersättare har dåliga förutsättningar att kunna förbereda sig inför plenumsförhandlingarna.

Sámiid Riikkabellodat anser därför att alla ersättare bör delges plenumhandlingarna i elektronisk form i god tid innan plenum. De ersättare som vill ha handlingarna i pappersformat ska ha möjlighet att få detta genom att kontakta kansliet. Det är även bra att ersättare får läsa igenom handlingarna i god tid innan plenum för att sedan samråda med tillhörande parti.

Sámiid Riikkabellodat yrkar därför

- Att Sametinget ersättare delges plenumhandlingarna i elektronisk form
- Att Sametingets ledamöter kan begära att delges plenumhandlingarna i elektronisk form i tillägg till eller i stället för i pappersform

11.02.17

Johanna Njaita
Johanna Njaita

§ 52.7

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.6 M 511 – Nuoraidráđđi gulaskuddaninstánsan

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 511 Johanna Njaita ovddidan 2017-02-11, dnr 1.1.8-2017-205
- Stivrabeavdegirji 2017-09-12-1-13, § 134.15
- Stivrabeavdegirji 2017-11-12 – 14, § 175.13
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11 – 13, § 74.9
- Nuoraidráđi beavdegirji 2018-08-30 – 31, §

Áššegiedahalli: Peter Engström

Johanna Njaita lea guovvamánu 11 b 2017, ovddidan mošuvnna mas son gáibida:

ahte nuoraidráđđi galgá leat gulaskuddaninstánsan Sámedikkis,

ahte nuoraidráđi ságadoalli ja várreságadoalli oažžuba dievasčoahkkinnbáhpiriid Sámediggeortnega § 15 jelgii.

Stivra mearridii skábmamánu 12 – 14 b 2017, § 175.13

ahte gohččut hálldahusa giedahallat ášši.

Stivra mearridii cuonjománu 11 -13 b 2018, § 74.9

ahte gohččut hálldahusa giedahallat ášši ja dáhttut nuoraidráđi cealkámuša áššis.

Mošuvdnaovddideaddji čilge iežas gáibádusa dainna ahte nuoraidpolitihkalaš doaibmaprogramma cealká ahte sámi politihkkárat leat geatnegasat ráđđádallat nuoraidráđiin visot áššiin main nuorain sáhtá leat sierra oaivil. Danin berrejit Sámedikki lávdegottit sáddet gulaskuddamiid nuoraidráđđái dakkár áššiin mat gusket omd. doaibmaprogrammaide, kommišuvnnaide ja konvenšuvnnaide vai nuoraidráđđi beassá addit cealkámuša evttohusaide.

Nuoraidráđđi lea addán čuovvovaš cealkámuš mošuvdnii:

Nuoraidráđđi atná mošuvnna hui buorren ja doarju mošuvnna dainna lasáhusain ahte nuoraidráđđi berre leat ovddastuvvon dievasčoahkkimis bargoortnega § 4 jelgii.

Nuoraidráđđi ákkastallá dainna ahte dat ii oaččo váikkuhanválddi sámepolitihkalaš áššiin dušše dainna ahte oažžu áššebáhpiriid ovdal dievasčoahkkima, muhto nuoraidráđđi ferte maid beassat oassálastit debáhtain ja digaštallamiin mat leat dievasčoahkkimis.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.6 M 511 - Ungdomsrådet som remissinstans

Dokument

- Motion nr 511 av Johanna Njaita 2017-02-11, dnr 1.1.8-2017-205
- Styrelseprotokoll 2017-09-12-1-13, § 134.15
- Styrelseprotokoll 2017-11-12 – 14, § 175.13
- Styrelseprotokoll 2018-04-11 – 13, § 74.9
- Ungdomsrådets protokoll 2018-08-30 – 31, §

Föredragande: Peter Engström

Johanna Njaita har den 11 februari 2017, inlämnat en motion där hon yrkar:

- att ungdomsrådet ska utgöra en remissinstans för Sametinget,
- att ungdomsrådets ordförande och vice ordförande delges plenumshandlingarna enligt Sametingsordningen § 15.

Styrelsen beslutade den 12 – 14 november 2017, § 175.13

- att uppdra till kansliet bereda ärendet.

Styrelsen beslutade den 11 -13 april 2018, § 74.9

- att uppdra till kansliet bereda ärendet och inhämta yttrande från ungdomsrådet.

Till stöd för sina yrkanden har motionären hänvisat till det ungdomspolitiska handlingsprogrammet i vilket det framgår att det är en skyldighet för samiska politiker att samråda med ungdomsrådet i alla frågor där ungdomar kan ha en särskild uppfattning. Därför bör Sametingets nämnder skicka remisser till ungdomsrådet ärendet som avser t ex handlingsprogram, kommissioner och konventioner så ungdomsrådet får yttra sig över förslagen.

Ungdomsrådet har yttrat sig över motionen och anfört följande:

Ungdomsrådet anser att motionen är mycket bra och stödjer motionen med tillägg att ungdomsrådet bör vara representerad på plenum enligt § 4 arbetsordningen.

Detta med motiveringen att ungdomsrådet får inget inflytande över samepolitiska frågor med att endast delges handlingarna inför plenum, utan ungdomsrådet måste ges utrymme att delta i debatter och diskussioner som pågår under plenum.

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.6 M 511 - Nuoraidráđđi gulaskuddaninstánsan – joatkka

Ovddit mandáhtaáigodaga ođasmahtii nuoraidráđđi iežas stivrendokumeanttaid ja ráhkadii ee. iežas bargoortnetevttohusa man dievasčoahkkin dohkkehii 2015 čavčča. Bargoortnet cealká ee. ahte Sámedikki lahttu ii sáhte välljejuvvot dábálaš lahttun nuoraidráđđái (§ 4), ahte nuoraidráđđi galgá leat ovddastuvvon juohke dievasčoahkkimis Sámedikkis (§ 12), ahte nuoraidráđđi galgá addit čilgehusa iežas doaimmas Sámedikki dievasčoahkkimii dan ortnega jalgii mii guoská Sámedikki stivrii ja lávdegottiide (§ 10) ja jus nuoraidráđis galgá leat sierra diehtujuohkin- ja jearahallanbodda dievasčoahkkimis de galgá dan dilálašvuoda mearridit ovttasráđiid Sámedikki čoahkkinjođihangottiin (§ 13).

Nu got mošuvdnaovddideaddji cuige de lea dievasčoahkkin iežas mearrádusain ahte dohkkehit nuoraidpolitihkalaš doaibmaprogramma, geatnegahtán sámi politihkkáriid ráđđádallat nuoraidráđiin visot áššiin main nuoraidráđis sáhtá leat sierra oaidnu. Dat mearkkaša ahte go stivra ja iežá lávdegottit válbmejtit áššiid ja vižžet oainnuid (sáddejtit áššiid gulaskuddamii), de eai galgga vajálduhttit nuoraidráđi. Ii leat dárbu dahkat ođđa mearrádusa – earet doaibmapolitihkalaš programma. Dattege fertejit sámedikki iešguđet orgánat šaddat čeahpibun ráđđádallat ja gulaskuddat nuoraidráđiin sin oainnu birra iešguđet áššiin. Seamma áššis ii berre dahkkot ođđa mearrádus, danin atnit ahte mošuvdna dán oasis lea vástiduvvon.

Sámediggeortnega § 15 jalgii galget áššebáhpirat ja gohččun dievasčoahkkinmii sáddejuvvot unnimusat guokte vahku ovdal dievasčoahkkima. Juohke dievasčoahkkima oktavuodas lea vejolaš viežžat ja lohkat dievasčoahkkinbáhpiriid Sámedikki ruovttusiiddus. Gohččun ja áššebáhpirat mángejuvvot ja sáddejuvvot lahtuide dábálaš boastta mielde. Dakkaviđe go čielga ahte várrelahttu boahtá dievasčoahkkimii dábálaš lahtu sadjái de sáddet gohččuma ja áššebáhpiriid sadjásaš lahttui. Áššebáhpirat mángejuvvot dasa lassin daidda bargiide geat leat barggus dievasčoahkkimis. Áššebáhpiriid sádden nuoraidráđi ságadoallái ja várreságadoallái ii mielddisbuvtte duođi eambbo lassi barggu dege lassiresurssaid. Ahte dat dahkko ii boade ovdan iežá mearrádusain ja danin berre mošuvdna dán oasis dohkkehuvvot.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.6 M 511 - Ungdomsrådet som remissinstans – *forts.*

Under den förra mandatperioden reviderade ungdomsrådet sina styrdokument och utarbetade bland annat ett eget förslag till arbetsordning för ungdomsrådet som antogs av plenum hösten 2015. I arbetsordningen stadgas bland annat att en ledamot i Sametinget inte kan väljas till ordinarie ledamot i ungdomsrådet (§ 4), att ungdomsrådet ska vara representerat vid varje plenumsförhandling i Sametinget (§ 12), att ungdomsrådet ska redovisa sin verksamhet till Sametingets plenum i den ordning som gäller för Sametingets styrelse och nämnder (§ 10) och om ungdomsrådet har en särskild informations- och frågestund i samband med plenumsförhandlingar ska formen för denna bestämmas i samråd med Sametingets presidium (§ 13).

Som motionären anfört har plenum genom sitt beslut att anta det ungdomspolitiska handlingsprogrammet förpliktat de samiska politikerna att samråda med ungdomsrådet i alla frågor där ungdomar kan ha en särskild uppfattning. Det innebär således att när styrelsen och andra nämnder bereder ärenden och inhämtar synpunkter (skickar remisser) ska inte ungdomsrådet glömmas bort. Något nytt beslut – utöver det handlingspolitiska programmet – behövs inte. Däremot behöver sametingets olika organ bli bättre på att samråda med och höra ungdomsrådet i fler frågor. Eftersom något nytt beslut inte bör fattas i samma fråga får motionen i denna del anses vara besvarad.

Enligt § 15 sametingsordningen ska kallelse och handlingar till plenum sändas ut senast två veckor före plenum. Inför varje plenum går det också att läsa och ladda ner plenumshandlingarna från Sametingets hemsida. Kallelse och handlingar mångfaldigas genom kopiering och skickas till ordinarie ledamöter med ordinarie postgång. Så snart det är känt att en ersättare ska tjänstgöra i ordinarie ledamots ställe skickas också kallelse och handlingar till tjänstgörande ersättare. Handlingarna kopieras också till de tjänstemän som arbetar under plenumsförhandlingarna. Det medför i sammanhanget ingen skillnad i fråga om resurser att härutöver och i samband med utskicket till plenums ledamöter även skicka handlingarna till ordföranden och vice ordföranden i ungdomsrådet. Att så ska ske framgår emellertid inte av något annat beslut varför motionen bör bifallas i denna del.

§ 178 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 178.6 M 511 - Nuoraidráđđi gulaskuddaninstánsan – *joatkka*

Stivra atná ahte stivrra evttohus lea iešalddis seamma go nuoraidráđi cealkámuš mošuvdnii. Jus nuoraidráđi cealkámušas leat gáibádusat mat mannet dobbelii go dat gáibádusat mat mošvunna bohtet ovdan, de fertjeit dat meannuduvvot sierra.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvnna vuosttaš ahte- cealkka lea vástiduvvon,

ahte mošuvnna nubbi ahte-cealkka galgá dohkkehuvvot.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.6 M 511 - Ungdomsrådet som remissinstans

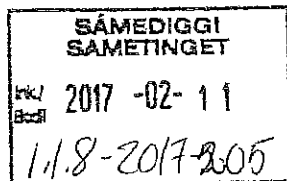
Styrelsen bedömer att styrelsens förslag överensstämmer med ungdomsrådets yttrande över motionen i sig. I den mån ungdomsrådets yttrande också innehåller egna yrkanden som går utöver de yrkanden som framställt i motionen får dessa prövas särskilt.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionens första att-sats är besvarad,

att motionens andra att-sats ska bifallas.

Paragrafen justeras omedelbart

Motion

M511

Ungdomsrådet som remissinstans

I den Ungdomspolitiska handlingsprogrammet står det:

”Alla frågor påverkar ungdomar och deras framtid, inte bara ungdomsfrågor. Det är de samiska politikernas skyldighet att samråda med Ungdomsrådet i alla frågor där ungdomar kan ha en särskild uppfattning.”

Sámiid Riikkabelloodat anser att det behövs ett ungdomsperspektiv i Sametingets arbete. Därför bör nämnderna i Sametinget skicka remisser till Ungdomsrådet gällande t.ex. handlingsprogram, kommissioner och konventioner så de får möjlighet att yttra sig över förslag.

I Lycksele (2015-09-30—10-01) antog plenum en arbetsordning för Ungdomsrådet.

Ungdomsrådet har inte längre möjlighet att ha en ledamot i Sametinget enligt paragraf 4 i arbetsordningen.

Detta innebär att Ungdomsrådet har ingen insyn i vilka ärenden som ska tas upp på plenum då detta inte skickas ut till ledamöterna i Ungdomsrådet.

Ungdomsrådets Ordförande och Vice ordförande bör tilldelas handlingarna till plenum.

Sámiid Riikkabelloodat yrkar därför

- Att Ungdomsrådet ska utgöra en remissinstans för Sametinget
- Att Ungdomsrådets ordförande och vice ordförande delges plenumshandlingarna enligt Sametingsordningen §15

11.02.17

Johanna Njaita

Johanna Njaita

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.7 M 513 – Sámi giellaovdánahttin

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 513 Ol -Johán Sikku ovddidan 2017-02-11, dnr 1.1.8-2017-207
- Stivrabeavdegirji 2017-09-12—13, § 134.17
- Čoahkkinjodihangotti beavdegirji 2017-12-18, § 3.2

Áššegiedahalli: Marie-Louise Allas

Ol-Johán Sikku lea guovvamánu 11 b 2017, ovddidan mošuvnna mas son gáibida

- ahte Sámediggi lokte sámegiela stáhtusa praktihkalaččat ja geavaha dan dievasčoahkkimiin ja hálldahusas,
- ahte Sámediggi danin rievdata Sámediggeortnega ja iežá guoskevaš njuolggadusaid nu ahte dat lahtut geat sárdnot sámegiela ožžot guhkit sárdnunáiggi dievasčoahkkimis,
- ahte sámegiella mearriduvvo leat Sámedikki hálldahusa ja politihkabeali váldogiellan nu ahte sámegiella šaddá mearrideaddji ánsun virgáibidjamiin, ahte biddjo giellaoahppangáibádus go virgáduvvojit bargit geat eai sártno sámegiela, ja ahte bistevas gielladoarjjabijut ja gealbolokten sámegielas addo visot bargiide ja politihkkáriidda, omd. ahte visot čoahkkimat hálldahusas ja politihkalaš čoahkkimat nugo stivrras ja lávdegottiin, dulkojuvvojit.

Stivra mearridii čakčamánu 12-13 b 2017, § 134.17

ahte bivdit giellalávdegotti ja čoahkkinjodihangotti cealkámuša áššái.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

Čoahkkinjodihangoddi giedahalai ášši juovlamánu 18 b 2017, § 3.2 ja cealká:

Sámi gielat leat mángga dáfus áitojuvvon gielat ja bijut berrejit biddjot johtui vai eanebut sámástiŋgohtet. Čoahkkinjodihangoddi dovda ankke ahte ii leat vuogas álgit dikteret got hálldahusbargit gaskaneaset gulahallet, ja seamma guoská dasa makkár giela lahtut atnet čoahkkimiin. Sámediggelahtus galgá leat seamma stuora vejolašvuohta ovddidit iežas oainnu go nuppis, beroškeahtá gielas, sohkabealis, seksuála sojus dege čearddalašvuodas. Jus okta lahttu oažžu eanet sárdnunáiggi go sámasta sárdnestuolus de dat rihkku min ovddasteaddji demokratiija. Visot dat gielat maid ruota sámít atnet iežas eatnigiellan galget leat ovttáárvosaččat Sámedikkis. Dat mearkkaša ahte ii goabbáge giella galgga adnot váldogiellan nuppiid badjel ja dat leat ovttáárvosaččat.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.7 M 513 - Samisk språkutveckling

Dokument

- Motion nr 513 av Ol-Johán Sikku 2017-02-11, dnr 1.1.8-2017-207
- Styrelseprotokoll 2017-09-12 – 13, § 134.17
- Presidieprotokoll 2017-12-18, § 3.2

Föredragande:

Ol-Johán Sikku har den 11 februari 2017, inlämnat en motion där han yrkar

- att Sametinget höjer statusen på det samiska språket genom att visa det i praktisk handling vid plenumsmöten samt kansliet,
- att Sametinget därför ändrar i Sametingsordningen och andra tillämpliga regler så att de ledamöter som talar samiska får utökad talartid vid plenumssammanträden,
- att samiska bestäms som huvudspråket i Sametingets kansli och politiken genom att samiska blir en avgörande merit vid tjänstetillsättningar, att krav införs att lära sig samiska då tjänst tillsätts med icke-samisktalande personal samt att fortgående språkstöd och kompetensutveckling i samiska införs för alla personal och politiker, t ex tolkning vid alla möten på kansli och politiska möten såsom i styrelsen och nämnder.

Styrelsen beslutade den 12-13 september 2017, § 134.17

- att inhämta yttrande från språknämnden och presidiet.

Paragrafen justeras omedelbart

Presidiet behandlade ärendet den 18 december 2017, § 3.2 och anför:

Många av de samiska språkens fortlevnad är hotad och riktade aktioner bör vidtas för att fler skall tala samiska. Presidiet känner dock att det är olämpligt att diktera hur personal kommunicerar med varandra inom kansliet samma gäller vilket språk ledamöter nyttjar vid sammanträden. En ledamot skall under plenum ha lika stor möjlighet att uttala sig som en annan, det gäller oavsett språk, kön, sexuell läggning eller etnicitet. Att en ledamot som talar samiska skulle ges mer tid i talarstolen går mot den representativa demokratin vi nyttjar. Alla de språk som svenska samer anser är sina modersmål skall likvärdigt kunna nyttjas i Sametinget. Det innebär att inget specifikt språk kan anses som huvudspråk och att

§ 178 Mošuvnnat- joatkka

§ 178.7 M 513 - Sámi giellaovdánahttin – joatkka.

Bijut maiguin geahpeda oahppama dahje hutkat ákkaid oahppat sámegiela eai galgga goksit sámiid vejolašvuoda bargat politihkalaččat.

Dat mearkkaša ahte Sámediggi ain galgga fuolahit dulkaid, ja dat galget dulkot daid gielaid mat sárdnojuvvojit Sámedikkis.

Čoahkkinođihangoddi ii seagut iežas hálldahusa virgáibidjamiidda muhto atná positiivan jus dihto virgáibidjamis atná ávkin sámegielamáhtu.

Čoahkkinođihangoddi mearrida

ahte evttohit hilgut mošuvnna.

Giellalávdegoddi atná ahte visot gielladoaibmabijut leat dárbbaslaččat das

ahte ovddidit sámegiela geavaheami.

Giellalávdegoddi mearridii geassemánu 18 b 2018

ahte hálldahus joatká giedahallamis ášši.

Sámedikki giellapolitihkalaš doaibmaprogramma lea Sámedikki giellastrategiija - nr 19 ángiruššansuorgin. Dan vuoddu lea ovddeš mošuvnnas, M 423 Sámediggi – sámegielat arena.

Dán mošuvnna ja dan ovddit mošuvnna erohus lea ahte dat addá konkrehta evttohusaid got Sámediggi sáhtta šaddat sámegielat arenan. Hálldahus lea giellaossodaga bokte álggahan barggu giellastrategiijain muhto dat lea gaskkalduvvan resursaváni geažil. Giellalávdegoddi lea álggahan barggu ollašuhttit doaibmaprogramma ángiruššamiid.

UNESCO definere sámgielaid uhkiduvvon giellan ja visot giellabijut leat dárbbaslaččat gielaid nannemis ja maiddái danin vai olahit Sámedikki višuvnna " Visot sámgiel máhttet sárdnut, lohkat ja čállit sámgiela. Sámi gielat leat ealli dearvvaš gielat mat geavahuvvojit ja árvvusadnojit servodagas".

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.7 M 513 - Samisk språkutveckling – *forts.*

alla språk är likvärdiga. Insatser för att underlätta lärande eller skapa incitament för att lära sig samiska skall inte skapas på bekostnad av samers möjlighet att engagera sig politiskt.

Det innebär att Sametinget skall ha fortsatt språkstöd i form av tolk och att de anpassas efter de språk som kommer talas i Sametinget.

Presidiet har inget med kansliets tjänstetillsättningar att göra men ser positivt på att vid tillsättning av tjänster bör tyngden av att kunna nyttja något av de samiska språken kopplas till den specifika tjänsten.

Presidiet beslutade

att föreslå att motionen avslås.

Språknämnden ser att alla språkinsatser är nödvändiga för

att främja användandet av samiska.

Språknämnden beslutade den 18 juni 2018

att kansliet bereder ärendet vidare.

Sametinget har i språkpolitiskt handlingsprogram angett som insats 19, Sametingets språkstrategi. Insats om Språkstrategin utgår från tidigare antagen motion, M 423, Sametinget- en samiskspråkig arena.

Denna motion skiljer sig från den tidigare antagna motionen genom att presentera konkreta förslag på tillvägagångssätt för att Sametinget ska bli en samiskspråkig arena. Kansliet har genom språkavdelningen påbörjat arbetet med insats om språkstrategi men det har avbrutits pga resursbrist. Språknämnden har påbörjat arbete med att fullfölja handlingsprogrammets insatser.

De samiska språken är definierade som hotade språk enligt UNESCOs kriterier för hotade språk och alla språkinsatser är nödvändiga för att stärka språken men också för att uppnå Sametingets vision "*Alla samer kan tala, läsa och skriva samiska. De samiska språken är levande och välmående språk som används och värdesätts i samhället*".

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.7 M 513 – Sámi giellaovdánahttin – joatkka

Mošuvdnagáibádus soahpá Sámedikki giellaubmil nr 10 vuollái: *"Sámediggi lea ovdagovvan das got sámeigiella geavahuvvo, árvvusadno ja nannejuvvo servodagas"*.

Mošuvdnagáibádus sáhtta leat oassin Sámedikki giellastrategiijas, ja dat dievasmahtta ovddeš dohkkehuvvon mošuvnna ja ángiruššama das ahte mii konkrehta galgá dahkkot giela buoredili ovddideamis.

Lávdegoddi mearrida

ahte evttohit stivrii ahte doarjut mošuvnna

Stivra atná nugo giellalávdegodi nai ahte mošuvdnagáibádus oažžu doarjaga giellapolitihkalaš doaibmaprogrammas. Seammás deattuha stivra maddái daid oainnuid maid čeahkinjodihangoddi buktá iežas cealkámušs. Dat hástalusat maid čeahkinjodihangoddi cuige, fertejit dárkileappit vuodustuvvot vai dat rievdadusat maid mošuvdna gáibida sáhttet čadahuvvot.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte hilgut mošuvnna.

Paragrafa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.7 M 513 - Samisk språkutveckling – *forts.*

Motionens yrkande inryms inom Sametingets språkmål 10: " *Sametinget agerar som förebild på hur samiskan används, värdesätts och stärks i samhället*".

Motionens yrkanden kan ingå i Sametingets språkstrategi och kompletterar den tidigare antagna motionen och beslutade insatsen med vad som konkret ska genomföras för språkens välmående.

Nämnden beslutar

att föreslå styrelsen att tillstyrka motionen.

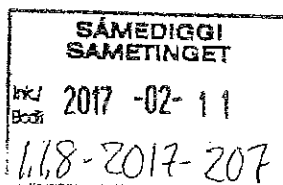
Styrelsen anser i likhet med språknämnden att motionens yrkande har stöd i det språkpolitiska handlingsprogrammet. Samtidigt lägger styrelsen stor vikt vid de synpunkter som presidiet för fram i sitt yttrande. De utmaningar som presidiet belyser måste begrundas bättre för att ändringar enligt motionens yrkande ska kunna göras.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

M513

2017-02-11

MOTION till Sametinget

Sámigiela ovdaneapmi / Samisk språkutveckling

Förslag

Att Sametinget höjer statusen på det samiska språket genom att visa det i praktiskt handling vid plenumsmöten samt kansliet.

Att Sametinget därför ändrar i Sametingsordningen och andra tillämpliga regler så att de ledamöter som talar samiska får utökad talartid vid plenumssammanträden.

Att samiska bestäms som huvudspråket i Sametingets kansli och politiken genom att samiska blir en avgörande merit vid tjänstetillsättningar, att krav införs att lära sig samiska då tjänst tillsätts med ickesamisktalande personal samt att fortgående språkstöd och kompetensutveckling i samiska införs för all personal och politiker, t.ex. tolkning vid alla möten på kansli och politiska möten såsom i styrelse och nämnder.

Motivering

Samiska språket behöver all stöd för att kunna bevaras och utvecklas i det samiska samhället. Sametinget som samiskt parlament måste därför föregå som ett gott exempel på hur samiska ska användas i vardagen och i professionen. Hur dessa förslag kan genomföras finns goda förebilder i Sámi Allá skuvla i Guovdageaidnu samt Sametinget på norsk sida av Sápmi. Dessa institutioner har redan infört de bestämmelser som föreslås ovan.

Ol-Johán Sikku

Sametingsledamot vald av det samiska folket för Min Geaidnu

§ 529

§ 178 Mošuvnnat – *joatkka*

§ 178.8 M 527 – Bierdnasuodjebivdu ja got dat lea váikkuhan dábálaš bivdo-áigodagaid
Norrbottena leanas

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 527 Jan Rannerud ovddidan, 2017-10-04, dnr 1.1.8-2017-1267
- Stivrabeavdegirji 2017-11-12-1-4, § 175.25
- Boazodoallolávdegotti beavdegirji 2018-04-05
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11—13, § 74.17
- Dlevasčoahtkinbeavdegirji 2018-05-23—25, § 35.13
- Stivrabeavdegirji 2018-06-12—14, § 135.7

Áššegiedahalli: Marita Stinnerbom

Jan Rannerud lea golggotmánu 4 b 2017, ovddidan mošuvnna mas son gáibida

ahte Sámediggi farggamusat gulahallagoahtá boazodoalloguovllu leanastivrraiguin
unnidan dihte bierdnalogu guottetbáikkiin,

ahte Sámediggi váldá oktavuoda guoskevaš departemeanttain čuvgen ja čoavdin dihte
válttisvuoda ilá alla bierdnaloguin guottetguovlluin.

Stivra mearridii skábmamánu 12 – 14 b 2017, § 175.25

ahte bivdit boazodoallolávdegotti cealkámuša áššis

Boazodoallolávdegoddi lea giedahallan mošuvnna cuonomanu 5 b 2018 ja cealká
čuovvovačča;

Ágga mošuvdnagáibádussii lea ahte guovžža speadjan bohccuin ii unno daiguin
suodjebivdoohcamiiguin mat juolluduvvojit, ja danin lea bierdnalohku ain ilá allat.
Meahceallevahágiid gierdanrádji maid riikkabeaivi lea mearridan, lea danin ágga álggahit
doaimmaid maiguin unnida bierdnalogu boazodoalloguovllus.

Sámedikki ovddasvástádus

Sámediggi galgá sámediggelága jelgii (1992:1433) aktiivvalaččat bargat ealli sámi kultuvrra
ovddas. Sámediggi lea maid guovddáš hálddašaneisevárdi ja ráđđehusa áššedovdieisevárdi
dain áššiin mat gusket boazodollui. Sámedikki doaimmat boazodoalu ektui reglerejuvvojit
vuosttažettiin boazodoallolágas, boazodoalloláhkamearrádusas ja Sámedikki
juolludusreivves. Dát bargogohčus čađahuvvo hálddahusdoaimmaid bokte ja hálddašeami
bokte, ee. ovttasráđiid iežá eiseválddiiguin.

§ 178 Motioner – *forts.*

§ 178.8 M 527 – Skyddsjakt på björn och hur det påverkat ordinarie jakttid i Norrbottens län

Dokument

- Motion nr 527 av Jan Rannerud, 2017-10-04, dnr 1.1.8-2017-1267
- Styrelseprotokoll 2017-11-12-1-4, § 175.25
- Rennäringsnämndens protokoll 2018-04-05
- Styrelseprotokoll 2018-04-11 – 13, § 74.17
- Plenumsprotokoll 2018-05-23 – 25, § 35.13
- Styrelseprotokoll 2018-06-12 – 14, § 135.7

Föredragande: Marita Stinnerbom

Jan Rannerud har den 4 oktober 2017, inlämnat en motion där han yrkar

- att Sametinget snarast inleder en dialog med länsstyrelserna i renskötellänen för att minska antalet björnar inom kalvningsområdet,
- att Sametinget kontaktar berörda departement för att belysa och lösa problemen med en för stor björnpopulation inom kalvningsområdet.

Styrelsen beslutade den 12 – 14 november 2017, § 175.25

- att överlämna till rennäringsnämnden för yttrande.

Rennäringsnämnden har behandlat motionen vid möte den 5 april 2018 och anför följande;

Skälet till yrkandet är att björnpredationen på ren inte påverkats av de skyddsjaktsärenden som beviljats och att antalet björnar därför är fortsatt otillfredsställande högt. Med anledning av det beslut om toleransnivåer för rovdjursskador som riksdagen fattat finns skäl att vidta åtgärder för att minska populationen av björnar inom renskötselområdet.

Sametingets ansvar

Sametinget har enligt sametingslagen (1992:1433) ett aktivt uppdrag att verka för en levande samisk kultur. Därtill är Sametinget central förvaltningsmyndighet och regeringens expertmyndighet med ansvar för frågor som berör rennäringen. Sametingets uppgifter rörande renskötsel regleras främst i rennäringslagen, rennäringsförordningen och Sametingets regleringsbrev. Uppdraget utförs genom administrativa åtgärder och förvaltning, bland annat i samarbete med andra myndigheter.

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.8 M 527 – Bierdnasuodjebivdu ja got dat lea váikkuhan dábálaš bivdo-áigodagaid Norrbottena leanas – joatkka

Hálddašanreaidu stuora meahceelliid hálddašeamis boazoealáhusa gierdanráði vuodul Sámedikki juolludusreivves 2018 bušeahhtajahkái čuožžu ahte Sámediggi galgá ovtta Luonddugáhtendoaimmahagain heivehit barggu hálddašanreaidduiguin dan gierdanráði vuodul mii lea mearriduvvon boazoealáhussii stuora meahceelliid vahága ovddas, dainna ulbmiliin ahte doalahit ceavzilis boazoealáhusa ja govttolaš seailluheami stuora meahceelliid ektui. Dasto galgá Sámediggi ráđđádallat Dalarna, Västernorrlandda, Jämtlandda, Västerbottena ja Norrbottena leanaiguin hálddašanreaiddu barggus. Sámediggi galgá čielggadit got bargu ovdána ja got dainna galgá joatkit.

Dialoga ovddasvástideaddji eiseválddiiguin ja departemeanttain

Sámediggi bargá aktiivvalaččat hálddašanreaiddu implementeremiin ja dainna ahte riikkabeaivvi gierdanráji-mearrádus galgá čađahuvvot meahceallehálddašeamis. Dán barggu oktavuodas deaivvada Sámediggi dávjá Luonddugáhtendoaimmahagain ja boazodoalloleanaid leanastivrraiguin. Mángii jagis dollojit dialogačoahkkimat gos eiseválddit searválaga deivet ealáhusdepartemeantta ságastallan dihte boazoealáhusa dilálašvuodas meahceelliid ektui, got bargu hálddašanreaidduiguin ovdána ja makkár váilevašvuodaid ferte njulget jus galgat sihkkarastit guoddevaš boazoealáhusa ja govttolaš logu stuora meahceelliid ektui. Dat digaštallamat ja dialoga mii lea Sámedikki ja ovddasvástideaddji eiseválddiid ja departemeantta gaska, guoskkahit maid suodjebivddu ja liseansabivddu, bierdnaplogu guottetguovlluin ja ahte suodjebivdu ii galgga váikkuhit dábálaš liseansabivdojuolludusaid maid Leanastivra mearrida.

Gáibádus čálihit gierdanráji ja hálddašanreaidduid vuoddonjuolggadussan

Sámediggi lea ođđajagimánus 2018 sádden gáibádusa ráđđehussii /ealáhusdepartementii oktan kopijain birasdepartementii (dnr. 6.2.6–2018-147) mas leat evttohusat vuoddonjuolggadusrievdadusaide vai sihkkarastá boazodoalu dili meahceelliid suodjaleami ektui. Dán gáibádusas evttoha Sámediggi ahte riikkabeaivvi mearrádus gierdanráði birra, ja hálddašanreaiddu geavaheapmi galgá čálihuvvot lálkaásahussii (2009:1263) biertna, návddi, geatkki, albasa ja goaskima hálddašeamis birra. Regleremis galgá gierdanráji definišuvdna boahtit ovdan, ja maidái got meahceallehálddašeapmi galgá heivehuvvot vai eastada gierdanráji rihkkuma, ja makkár bijuid de galgá álggahit jus gierdanráđji ii dollojuvvo. Dasto evttohit regleret dan oasis hálddašanreaidduis mii guoská leanastivrraid ja čearuid ráđđádallamiidda. Sámediggi

§ 178 **Motioner - forts.**

§ 178.8 **M 527 – Skydds jakt på björn och hur det påverkat ordinarie jakttid i Norrbottens län – forts.**

Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen

I Sametingets regleringsbrev för budgetåret 2018 anges att Sametinget ska samordna, i samverkan med Naturvårdsverket, arbetet med ett förvaltningsverktyg utifrån fastställd toleransnivå för skador orsakade av stora rovdjur inom rennäringen i syfte att upprätthålla en hållbar rennäring och gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur. Vidare ska Sametinget samråda med länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län i arbetet med förvaltningsverktyget. Sametinget ska redogöra för hur arbetet genomförts och inriktningen för det fortsatta arbetet.

Dialog med ansvariga myndigheter och departement

Sametinget arbetar aktivt för att implementera förvaltningsverktyget och för att riksdagens beslut om toleransnivå ska för genomslag i rovdjursförvaltningen. Inom ramen för detta arbete träffar Sametinget regelbundet Naturvårdsverket och länsstyrelserna i renskötellänen. Flera gånger per år hålls även dialogmöten där myndigheterna gemensamt träffar näringsdepartementet för att diskutera renskötelsns situation i fråga om rovdjursförekomst, hur arbetet med förvaltningsverktyget fortskrider och vilka brister som behöver åtgärdas för att säkerställa en hållbar renskötsel i förhållande till gynnsam bevarandestatus för de stora rovdjuren. De diskussioner och dialog som förs mellan Sametinget och ansvariga myndigheter och departement omfattar även frågor om skydds jakt och björnförekomst inom kalvningsområden

Hemställan om införande av toleransnivå och förvaltningsverktyg i författning

Sametinget har i januari 2018 lämnat in en hemställan till regeringen – näringsdepartementet med kopia till miljödepartementet (dnr. 6.2.6–2018-147) om förslag på författningsändringar för att säkerställa renskötelsns bedrivande i förhållande till rovdjurens bevarande. I hemställan föreslår Sametinget att riksdagens beslut om toleransnivå samt tillämpningen av förvaltningsverktyget införs i förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn. Av regleringen ska definitionen av toleransnivå framgå, samt hur rovdjursförvaltningen ska anpassas för att förhindra att toleransnivån överskrids, respektive åtgärder som bör vidtas vid ett eventuellt överskridande. Därtill föreslås att förvaltningsverktyget i den del som avser samråden mellan länsstyrelsen och samebyarna regleras. Sametinget föreslår även vissa ändringar i jaktförordningen (1987:905). Hemställan handläggs för närvarande av departementet.

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.8 M 527 – Bierdnasuodjebivdu ja got dat lea váikkuhan dábálaš bivdoáigodagaid
Norrbottena leanas – joatkka

evttoha maiddái vassis rievdadusaid bivdoláhkaásahusas (1987:905). Dán gáibádusa lea departemeanta dál meannudeame.

Boazodoallolávdegoddi mearrida

ahte evttohit stivrii ahte mošuvdna dán vuodul lea vástiduvvon.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Sámediggi mearridii miessemánu 23-25 b 2018, § 35.13

ahte máhcahit ášši.

Stivra mearridii geassemánu 12 – 14 b 2018, § 135.7

ahte gohčcut hálldahusa joatkit giedahallamis ášši.

Ágga mošuvdnagáibádussii lea ahte guovžža speadjan bohccuin ii unno daiguin suodjebivdoohcamiiguin mat juolluduvvojit, ja danin lea bierdnalohku ain ilá allat. Meahceallevahágiid gierdanrádji maid riikkabeaivi lea mearridan, lea danin ágga álggahit doaimmaid maiguin unnida bierdnalogu boazodoalloguovllus.

Sámedikki ovddasvástádus

Sámediggi galgá sámediggelága jelgii (1992:1433) aktiivvalaččat bargat ealli sámi kultuvrra ovddas. Sámediggi lea maid guovddáš hálldašaneiseváldi ja ráđđehusa áššedovdieiseváldi dain áššiin mat gusket boazodollui. Sámedikki doaimmat boazodoalu ektui reglerejuvvojit vuosttažettiin boazodoallolágas, boazodoalloláhkamearrádusas ja Sámedikki juolludusreivves. Dát bargogohčus čađahuvvo hálldahusdoaimmaid bokte ja hálldašeami bokte, ee. ovttasráđiid iežá eiseválddiiguin.

§ 178 **Motioner - forts.**

§ 178.8 M 527 – Skydds jakt på björn och hur det påverkat ordinarie jakttid i Norrbottens län –
forts.

Rennäringsnämnden beslutar

att föreslå styrelsen att motionen mot bakgrund av ovanstående därmed är besvarad.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Sametinget beslutade den 23-25 maj 2018, § 35.13

att återemittera ärendet.

Styrelsen beslutade den 12 – 14 juni 2018, § 135.7

att uppdra till kansliet att bereda ärendet ytterligare.

Skälet till yrkandet är att björnpredationen på ren inte påverkats av de skydds jaktens ärenden som beviljats och att antalet björnar därför är fortsatt otillfredsställande högt. Med anledning av det beslut om toleransnivåer för rovdjursskador som riksdagen fattat finns skäl att vidta åtgärder för att minska populationen av björnar inom renskötselområdet.

Sametingets ansvar

Sametinget har enligt sametingslagen (1992:1433) ett aktivt uppdrag att verka för en levande samisk kultur. Därtill är Sametinget central förvaltningsmyndighet och regeringens expertmyndighet med ansvar för frågor som berör rennäringen. Sametingets uppgifter rörande renskötsel regleras främst i rennäringslagen, rennäringsförordningen och Sametingets regleringsbrev. Uppdraget utförs genom administrativa åtgärder och förvaltning, bland annat i samarbete med andra myndigheter.

Förvaltningsverktyg för förekomst av stora rovdjur baserat på en toleransnivå för rennäringen

I Sametingets regleringsbrev för budgetåret 2018 anges att Sametinget ska samordna, i samverkan med Naturvårdsverket, arbetet med ett förvaltningsverktyg utifrån fastställd

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.8 M 527 – Bierdnasuodjebivdu ja got dat lea váikkuhan dábálaš bivdoáigodagaid Norrbottena leanas – joatkka

Hálddašanreaidu stuora meahceelliid hálddašeamis boazoealáhusa gierdanráði vuodul Sámedikki juolludusreivves 2018 bušeahhtajahkái čuožžu ahte Sámediggi galgá ovtas Luonddugáhttendoaimmahagain heivehit barggu hálddašanreaidduiguin dan gierdanráði vuodul mii lea mearriduvvon boazoealáhussii stuora meahceelliid vahága ovdas, dainna ulbmiliin ahte doalahit ceavzilis boazoealáhusa ja govttoláš seailuheami stuora meahceelliid ektui. Dasto galgá Sámediggi ráđđádallat Dalarna, Västernorrlandda, Jämtlandda, Västerbottena ja Norrbottena leanaiguin hálddašanreaiddu barggus. Sámediggi galgá čielggadit got bargu ovdána ja got dainna galgá joatkit.

Dialoga ovddasvástideaddji eiseválddiiguin ja departemeanttain

Sámediggi bargá aktiivvalaččat hálddašanreaiddu implementeremiin ja dainna ahte riikkabeaivvi gierdanráji-mearrádus galgá čadahuvvot meahceallehálddašeamis. Dán barggu oktavuodas deaivvada Sámediggi dávjá Luonddugáhttendoaimmahagain ja boazodoalloleanaid leanastivrraiguin. Mángii jagis dollojit dialogačoahkkimat gos eiseválddit searválaga deivet ealáhusdepartemeantta ságastallan dihte boazoealáhusa dilálašvuodas meahceelliid ektui, got bargu hálddašanreaidduiguin ovdána ja makkár váilevašvuodaid ferte njulget jus galgat sihkkarastit guoddevaš boazoealáhusa ja govttoláš logu stuora meahceelliid ektui. Dat digaštallamat ja dialoga mii lea Sámedikki ja ovddasvástideaddji eiseválddiid ja departemeantta gaskka, guoskkahit maid suodjebivdu ja liseansabivdu, bierdnalogu guottetguovlluin ja ahte suodjebivdu ii galgga váikkuhit dábálaš liseansabivdojuolludusaid maid Leanastivra mearrida.

Gáibádus čálihit gierdanráji ja hálddašanreaidduid vuoddonjuolggadussan

Sámediggi lea ođđajagimánus 2018 sádden gáibádusa ráđđehussii /ealáhusdepartementii oktan kopijain birasdepartementii (dnr. 6.2.6–2018-147) mas leat evttohusat vuoddonjuolggadusrievdadusaide vai sihkkarastá boazodoalu dili meahceelliid suodjaleami ektui. Dán gáibádusas evttoha Sámediggi ahte riikkabeaivvi mearrádus gierdanráði birra, ja hálddašanreaiddu geavaheapmi galgá čálihuvvot lálkaásahussii (2009:1263) biertna, návddi, geatkki, albasa ja goaskima hálddašeami birra.

Regleremis galgá gierdanráji definišuvdna boahit ovdan, ja maidái got meahceallehálddašeapmi galgá heivehuvvot vai eastada gierdanráji rihkkuma, ja makkár bijuid de galgá álggahit jus gierdanráđji ii dollojuvvo. Dasto evttohit regleret dan oasis hálddašanreaiddu mii guoská leanastivrraid ja čearuid ráđđádallamiidda. Sámediggi

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.8 M 527 – Skyddsjakt på björn och hur det påverkat ordinarie jakttid i Norrbottens län – *forts.*

toleransnivå för skador orsakade av stora rovdjur inom rennäringen i syfte att upprätthålla en hållbar rennäring och gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur. Vidare ska Sametinget samråda med länsstyrelserna i Dalarnas, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län i arbetet med förvaltningsverktyget. Sametinget ska redogöra för hur arbetet genomförts och inriktningen för det fortsatta arbetet.

Dialog med ansvariga myndigheter och departement

Sametinget arbetar aktivt för att implementera förvaltningsverktyget och för att riksdagens beslut om toleransnivå ska för genomslag i rovdjursförvaltningen. Inom ramen för detta arbete träffar Sametinget regelbundet Naturvårdsverket och länsstyrelserna i renskötellänen. Flera gånger per år hålls även dialogmöten där myndigheterna gemensamt träffar näringsdepartementet för att diskutera renskötelsns situation i fråga om rovdjursförekomst, hur arbetet med förvaltningsverktyget fortskrider och vilka brister som behöver åtgärdas för att säkerställa en hållbar renskötsel i förhållande till gynnsam bevarandestatus för de stora rovdjuren. De diskussioner och dialog som förs mellan Sametinget och ansvariga myndigheter och departement omfattar även frågor om skyddsjakt och licensjakt, björnförekomst inom kalvningsområden samt att skyddsjakt inte ska påverka tilldelning under ordinarie licensjakt som Länsstyrelsen beslutar om.

Hemställan om införande av toleransnivå och förvaltningsverktyg i författning

Sametinget har i januari 2018 lämnat in en hemställan till regeringen – näringsdepartementet med kopia till miljödepartementet (dnr. 6.2.6–2018-147) om förslag på författningsändringar för att säkerställa renskötelsns bedrivande i förhållande till rovdjurens bevarande. I hemställan föreslår Sametinget att riksdagens beslut om toleransnivå samt tillämpningen av förvaltningsverktyget införs i förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn. Av regleringen ska definitionen av toleransnivå framgå, samt hur rovdjursförvaltningen ska anpassas för att förhindra att toleransnivån överskrids, respektive åtgärder som bör vidtas vid ett eventuellt överskridande. Därtill föreslås att förvaltningsverktyget i den del som avser samråden mellan länsstyrelsen och samebyarna regleras. Sametinget föreslår även vissa ändringar i jaktförordningen (1987:905). Hemställan handläggs för närvarande av departementet.

§ 178 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 178.8 M 527 – Bierdnasuodjebivdu ja got dat lea váikkuhan dábálaš bivdo-áigodagaid
Norrbottena leanas – *joatkka*

evttoha maiddái vassis rievdadusaid bivdoláhkaásahusas (1987:905). Dán gáibádusa lea departemeanta dál meannudeame.

Boazodoallolávdegoddi lea maŋemus čoahkkimis dohkkehan meahceeallestrategiija das ahte got aktiivvalaččat bargat meahceealleáššiiguin. Stivra atná danin ahte mošuvdna lea vástiduvvon.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.8 M 527 – Skyddsjakt på björn och hur det påverkat ordinarie jakttid i Norrbottens län –
forts.

Rennäringsnämnden har på sitt senaste sammanträde antagit en rovdjursstrategi om hur man aktivt ska arbeta med rovdjursfrågor. Styrelsen anser i och med detta att motionen är besvarad

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

M527

MOTION TILL SAMETINGET

Datum: 2017-10-03

Namn: Jan Rannerud

Parti: Vuovdega

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Motionen gäller:

Skyddsjakt på björn och hur det påverkat ordinarie jakttid i Norrbottens län.

Text:

Under 2017 har rovdjurstrycket från björn inom kalvningsområdet inneburit ett större antal ansökningar om skyddsjakt på björn vilka beviljades genom beslut av länsstyrelsen i Norrbottens län.

Konsekvensen av dessa beslut blev att länsstyrelsen inställde ordinarie björnjakt hösten 2017.

Efter kontroll av dna har det visat sig att inga av de björnar som fälldes under skyddsjakt var med på listan över provtagna djur.

Det tyder på att länsstyrelsen inte har en tillfredsställande kontroll över antalet björnar i länet. Detta betyder också att björnpredationen på ren inte påverkats av skyddsjakt varför antalet björnar håller en fortsatt otillfredsställande hög numerär.

Med anledning av det beslut om toleransnivåer för rovdjursskador som riksdagen antagit finns skäl att vidta åtgärder för att minska populationen av björnar inom renskötselområdet.

Motionären får därför yrka följande:

att Sametinget snarast inleder en dialog med länsstyrelserna i renskötsellänen för att minska antalet björnar inom kalvningsområdet.

att Sametinget kontakter berörda departement för att belysa och lösa problemen med en för stor björnpopulation inom kalvningsområdet.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Rannerud'.

Jan Rannerud

§ 178 Mošuvnnat – joatkka

§ 178.9 M 528 – Sámedikki digitála barggu njuolggadusat

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 528 Oscar Sedholm ovddidan, 2017-10-04, dnr 1.1.8-2017-1268
- Stivrabeavdegirji 2017-11-12 – 14, § 175.26
- Stivrabeavdegirji 2018-06-12 – 14, § 135.6
- Ságadoallimearrádus 2018-09-23

Áššegiedahalli: Malin Mäkelä

Oscar Sedholm lea golggotmánu 4 b 2017, ovddidan mošuvnna mas son gáibida

ahte Sámedikki čoahkkinjodihangoddi ovttas Sámedikki hálldahusain hábmegoahtiba evttohusa ođđa digitála bargovugiide Sámedikki dievasčoahkkimis ja lávdegottiin, ja ahte evttoheaba dárbbaslaš rievdadusaid dálá stivrendokumeanttain.

Stivra mearridii skábmamánu 12- 14 b 2017, § 135.6

ahte gohččut hálldahusa giedahallat ášši.

Stivra mearridii geassemánu 12 – 14 b 2018, § 135.6

ahte bivdit čoahkkinjodihangottis cealkámuša áššis,

ahte gohččut hálldahusa joatkit giedahallamis ášši.

Sámedikki ságadoalli lea ságadoallimearrádusa bokte cealkán ahte lea mielas digitála bargovugiide Sámedikki dievasčoahkkimiin.

Sámediggi lea oastán digitála čoahkkinreaiddu mas digitála áššebáhpirat šaddet olamuddui omd. dievasčoahkkimiidda, stivračoahkkimiidda ja lávdegoddečoahkkimiidda.

Reaidu válđojuvvo miedaid miedaid atnui, ja vuosttaš lávkin šaddá ahte oasseváldit ožžot lohkat áššelisttuid ja dokumeanttaid dihtoris, lohkanfielluin ja mátketelefuovnnas. Nubbe lávki ges lea ahte oasseváldit ja iežá guldaleaddjit sáhttet čuovvut digitála beaiveortnega čoahkkimis.

§ 178 Motioner – *forts.*

§ 178.9 M 528 – Riktlinjer för digitalt arbete i Sametinget

Dokument

- Motion nr 528 av Oscar Sedholm, 2017-10-04, dnr 1.1.8-2017-1268
- Styrelseprotokoll 2017-11-12 – 14, § 175.26
- Styrelseprotokoll 2018-06-12 – 14, § 135.6
- Ordförandebeslut 2018-09-23

Föredragande: Malin Mäkelä

Oscar Sedholm har den 4 oktober 2017, inlämnat en motion där han yrkar

att Sametingets presidium i samråd med Sametingets kansli får i uppdrag att upprätta ett förslag för nya digitala arbetsformer i Sametingets plenum och nämnder samt förslag på nödvändiga förändringar i rådande styrdokument.

Styrelsen beslutade den 12- 14 november 2017, § 135.6

att uppdra till kansliet bereda ärendet.

Styrelsen beslutade den 12 – 14 juni 2018, § 135.6

att uppdra till presidiet för yttrande,

att uppdra till kansliet bereda ärendet ytterligare.

Sametingets ordförande har via ordförandebeslut ställt sig positivt till införande av digitala arbetsformer i Sametingets plenum

Sametinget har upphandlat ett digitalt mötesverktyg där digitala handlingar kommer att finnas tillgängliga inför exempelvis plenumsförhandlingar, styrelsemöten och nämndsmöten.

Implementeringen av verktyget kommer ske stegvis där etapp ett innebär att deltagarna kommer kunna ta del av dagordningen samt dokumentation inför möten. Dessa kommer att kunna läsas via dator, läsplattor och mobiltelefoner. Etapp 2 innebär att deltagare och andra åhörare kommer kunna följa den digitala dagordningen under mötes gång.

§ 178 Mošuvnnat – *joatka*

§ 178.9 M 528 – Sámedikki digitála barggu njuolggadusat - *joatka*

Goalmmát lávkin lea ahte čoahkkinoasseváldit sáhttet jienastit, čállit ja kommenteret dán systemas.

Dáid rievdadusaid čađaheami várás ii leat dárbu rievdadit dálá stivrendokumeanttaid.

Stivra eottoha Sámedikki mearridit

ahte mošuvdna dasto lea vástiduvvon.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner – *forts.*

§ 178.9 M 528 – Riktlinjer för digitalt arbete i Sametinget – *forts.*

Etapp tre innebär att mötesdeltagare kan rösta, skriva och kommentera i systemet med mera.

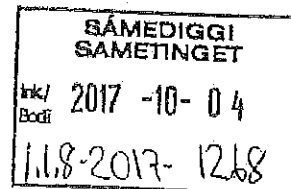
För att göra dessa förändringar krävs ingen ändring av gällande styrdokumentation.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

att motionen därmed är besvarad.

Paragrafen justeras omedelbart

M 528

Riktlinjer för digitalt arbete i Sametinget

Det digitala arbetet i Sametinget är idag milt sagt eftersatt. Än idag får vi som standard fortfarande ut gigantiska luntor med papper som handlingar, istället för att ha övergått till en digital standard där pappershandlingar är undantaget. Jag har stor förståelse för att inte alla är bekväma med den digitala tekniken men för att spara både på miljön och kanslipersonalens tid måste vi gemensamt ta steg framåt. Idag saknas det också vissa bestämmelser för att det digitala arbetet ska kunna genomföras utan större frågetecken – exempelvis när en nämndsledamot deltar över det digitala mötesystemet i ett möte som sammankallats till en fysisk plats, skall den då arvoderas i enlighet med telefonmötesarvode eller arvodet för fysiskt deltagande? Om svaret är att den skall arvoderas utifrån telefonmötesarvode blir systemet skevt, då den som sparar på Sametingets resurser genom att inte ta upp medel för resor och mat, samtidigt som den deltar lika fullvärdigt i det fysiska mötet, bestraffas genom att få ett lägre dagsarvode.

Eftersom att dessa strukturella frågor faller delvis in under Sametingsordningen vore det lämpligt att presidiet ser över de digitala arbetsformerna, i samråd med Sametingets kansli.

Därför föreslår jag att:

... Sametingets presidium i samråd med Sametingets kansli får i uppdrag att upprätta ett förslag för nya digitala arbetsformer i Sametingets plenum och nämnder samt förslag på nödvändiga förändringar i rådande styrdokument.

Oscar Sedholm, Jakt- och Fiskesamerna

A handwritten signature in cursive script, reading "Oscar Sedholm".

§ 52.11

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.10 M 532 – Duedtie/Duodji

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 532 Lars-Jonas Johansson, Mari-Louise Boman, Erik-Oscar Oscarsson, Carola Fjällström, Torkel Stångberg ovddidan, 2018-02-08, dnr 1.1.8-2018-248
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11 – 13, § 74.20
- Kulturráði beavdegirji 2018-06-13 – 14, § 8.11
- Ealáhuslávdegotti beavdegirji protokoll 2018-08-30 – 31, § 96

Áššegiedahallit: Susanne Idivuoma, Ingela Nilsson

Lars-Jonas Johansson, Mari-Louise Boman j. ie. leat ovddidan mošuvnna mas sii gáibidit:

- ahte ovddasvástádus sámi duoji seailuheamis ja ovddideamis galgá biddjot Sámediggái,
- ahte duodjeáššit galget gullat sierra lávdegoddái maid Sámediggi nammada,
- ahte Sámediggi bargá dan nala ahte ásahuvvo sámi duodjeguovddáš seammaláhkái go dálá giellaguovddážat.

Stivra mearridii cuonomanu 11 – 13 b 2018, § 74.20

ahte bivdit kulturlávdegotti ja ealáhuslávdegotti cealkámuša áššis.

Kulturlávdegoddi lea giedahallan ášši čoahkkimis geassemánu 13 -14 b 2018, § 8.11

Ealáhuslávdegoddi lea giedahallan ášši čoahkkimis borgemánu 30-31 b 2018, § 96

Duodji lea vuoruhuvvon suorgi Sámedikki kulturpolitihkalaš doaibmaprográmmas 2018-2020. Prográmmas čuožžu ahte Sámi Duojs lea bajemus ovddasvástádus duoji ja duodjedáidaga ovdánahttimis. Kulturlávdegoddi lea mearridan evttohit ahte mošuvdna hilgojuvvo daningo Sámediggi lea kulturlávdegotti bokte juolludan doaibmadoarjaga Sámi Duodjái mánggaid jagiid.

Duodji lea maid politihkalaš mihttomearri ealáhuspolitihkalaš doaibmaprográmmas maid dievasčoahkkin dohkkehii 2014:s. Ealáhuslávdegoddi atná dehálažžan ahte sámi servodat ovdána juohke dásis ja ahte sámiin leat vejolašvuoda organiseret iežaset ealáhuslaččat mángga ládje, juogo beroštus- ja gávpesuorgeorganisašuvnnaid bokte dege iežá láhkái.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.10 M 532 – Duedtie/Duodji

Dokument

- Motion nr 532 av Lars-Jonas Johansson, Mari-Louise Boman, Erik-Oscar Oscarsson, Carola Fjällström, Torkel Stångberg, 2018-02-08, dnr 1.1.8-2018-248
- Styrelseprotokoll 2018-04-11 – 13, § 74.20
- Kulturrådets protokoll 2018-06-13 – 14, § 8.11
- Näringsnämndens protokoll 2018-08-30 – 31, § 96

Föredragande: Susanne Idivuoma, Ingela Nilsson

Lars-Jonas Johansson, Mari-Louise Boman m fl har inlämnat en motion där de yrkar:

- att ansvaret för sameslöjdens bevarande och utveckling ska föras in under Sametinget,
- att Sameslöjdsfrågorna ska ingå under en av Sametinget utsedd nämnds ansvarsområde,
- att Sametinget ska verka för att ett sameslöjdcentrum inrättas i likhet med dagens språkcentrum.

Styrelsen beslutade den 11 – 13 april 2018, § 74.20

- att överlämna till kulturnämnden och näringsnämnden för yttrande.

Kulturnämnden har behandla ärendet vid sammanträde den 13 -14 juni 2018, § 8.11

Näringsnämnden har behandlat ärendet vid sammanträde den 30-31 augusti 2018, § 96

Duodji är ett av de prioriterade områdena i Sametingets antagna kulturpolitiska handlingsprogram för 2018-2020. I programmet står att Sameslöjdstiftelsen Sámi Duodji har det överordnande ansvaret för utveckling av duodji och konsthantverk. Kulturnämnden har beslutat att föreslå att motionen avslås, utifrån att Sametinget genom kulturnämnden har beviljat verksamhetsbidrag till Sameslöjdstiftelsen Sámi Duodji under många år.

Duodji är också ett politiskt mål i det näringspolitiska handlingsprogrammet som antogs av plenum 2014. Näringsnämnden anser det viktigt att det samiska samhället utvecklas på alla plan och att det finns utrymme och möjligheter för samer att organisera sig näringsmässigt

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.10 M 532 – Duedtie/Duodji – joatkka

Ealáhuslávdegoddi galgá ealáhuspolitihkalaš doaibmaprogramma jalgii doarjut ovttasbarguid ja bargat dan nala ahte lasihit ekonomalaš resurssaid ovddidan dihte sámi ealáhuseallima. Dat mearkkaša maid ahte bargat eanet resurssaid ovddas doarjun dihte Sámi Duoji vuodđudusa. Ealáhuslávdegoddi atná dehálažžan čalmmustahttit ja doarjut duoji mii lea eareliiggán ja mii seammás lunddolaš čatnasa dan ollislašvuhtii maid sámi kultuvra ja servodateallin addá. Ealáhuslávdegoddi oaidnu lea ahte lea vel deháleabbo doarjut dan organisašuvnna mas dál juo lea ovddasvástádus ja mii guhkit áiggi vuollái lea háhkan máhtu duedtie/duoji birra. Dan láhkái bisuhit mii dan girjáivuodá mii lea nu mávssolaš sámi servodaga ovdánahttimis. Maiddá ealáhuslávdegoddi evttoha hilgut mošuvnna visot osiid.

Stivra atná dego kulturlávdegoddi ja ealáhuslávdegoddi ahte sámi duodji lea dálá hámis organiserejuvvon dan mađi bures ahte ii leat dárbu dan rievdadit.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte hilgut mošuvnna.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.10 M 532 – Duedtie/Duodji – *forts.*

på olika sätt, antingen via intresse- och branschorganisationer eller på annat sätt. Näringsnämndens arbete ska i enlighet med det näringspolitiska handlingsprogrammet stödja samarbeten och på olika sätt arbeta för att öka de ekonomiska resurserna för att utveckla det samiska näringslivet. Det innebär även att arbeta för att ökade resurser för att stötta duodji via Sameslöjdstiftelsen Sámi Duodji. Näringsnämnden anser det viktigt att synliggöra och stötta duodji som är en unik men också en naturlig del av den helhet som bildar samisk kultur och samhällsliv. Näringsnämnden bedömer att det är ännu viktigare att stödja den organisation som redan idag har ett ansvar och under lång tid upparbetade kunskaper om duedtie/duodji. På så vis behåller vi den mångfald som är så viktig för det samiska samhällets utveckling. Även näringsnämnden föreslår att motionen avslås till alla delar.

Styrelsen anser i likhet med kultur- och näringsnämnden att i den nuvarande form sameslöjden är organiserad är bra och ser i dagsläget ingen anledning att ändra.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

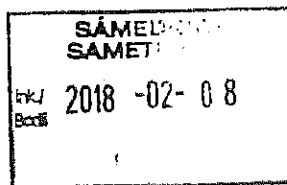
att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

M532

Dnr: 1.1.8.-2018-248

MOTION TILL SAMETINGET

Datum: 2018-02-08

Namn: Lars-Jonas Johansson, Marie-Louise Boman, Erik-Oscar Oskarsson, Carola Fjällström, Torkel Stångberg

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Parti: Landspartiet Svenska Samer

Motionen gäller Duedtie / Duodji

Slöjden

Sameslöjden är en av de samiska traditioner som i dagsläget tyvärr blivit alltför eftersatt i det politiska arbetet. Sameslöjden som traditionsbärande del i vår kultur måste stärkas.

Vi ser det som en självklarhet att slöjdfrågorna också ska in under Sametingets ansvar. En av anledningarna är att den som näring och kulturform måste inneha samma status och skydd som språket och rennäringen har idag.

Vi yrkar att:

- att ansvaret för sameslöjdens bevarande och utveckling ska föras in under Sametinget.
- att Sameslöjdsfrågorna ska ingå under en av Sametinget utsedd nämnds ansvarsområde.
- att Sametinget ska verka för att ett sameslöjdscentrum inrättas i likhet med dagens språkcentrum.

Staa 2018-02-08

Marie-Louise Boman

Erik-Oscar Oskarsson

Carola Fjällström

Torkel Stångberg

§ 52.12

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.11 M 533 – Redakšuvdnalávdegoddi

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 533 Daniel Holst ovddidan, 2018-02-08, dnr 1.1.8-2018-249
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11 – 13, § 74.21
- Čoahkkinjođihangotti beavdegirji 2018-05-04, § 12.1
- Stivrabeavdegirji 2018-06-12 – 14, § 135.9

Áššegiedahalli: Peter Engström

Daniel Holst lea ovddidan mošuvnnas mas son gáibida:

ahte Sámediggi gohčču Sámedikki stivrra iskat vejolašvuoda ása hit
redakšuvdnalávdegotti,

ahte Sámediggi gohčču Sámedikki stivtta ása hit redakšuvdnalávdegotti.

Stivra mearridii cuonomanu 11 – 13 b 2018, § 74.21

ahte bivdit čoahkkinjođihangotti cealkámuša áššis,

ahte gohččut hálldahusa giedahallat ášši.

Mošuvdnaovddideaddji vuodđuda iežas gáibádusa dasa ahte mediaberoštupmi daidda mearrádusaide maid Sámediggi dahká leat hui heitot. Danin berre Sámediggi mošuvdnaevttoheadji mielas álkidahttit dili olbmuide, servodahkii, válljeaddjiide ja mediai váldit oasi dain mearrádusain mat dahkkojit ja čielggasin dahkat makkár mearrádusat adnojit dehálažžan.

Mošuvdnaovddideaddji cuige ahte dán sáhtášii mángga ládje olahit. Okta vuohki lea ahte ása hit redakšuvdnalávdegotti mii galgá gárvvistit vejolaš cealkámušaid maid dievasčoahkkin dasto sáhtta dohkkehit. Dát bargu berre dahkot buohtalaga dievasčoahkkinbargguin, ja lávdegottis berrejit nu olu bellodagat go vejolaš leat mielde vai olaha ovtta mielalašvuoda cealkámušaide ja nu ii dárbbas nu olu áiggi suoládit dievasčoahkkináiggis cealkámušaid hábmemii.

Sámedikki stivra lea viežžan čoahkkinjođihangottis cealkámuša dása ja čoahkkinjođihangoddi lea mielas iskat vejolaš redakšuvdnalávdegotti ásaheami.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.11 M 533 – Redaktionellt utskott

Dokument

- Motion nr 533 av Daniel Holst, 2018-02-08, dnr 1.1.8-2018-249
- Styrelseprotokoll 2018-04-11 – 13, § 74.21
- Presidieprotokoll 2018-05-04, § 12.1
- Styrelseprotokoll 2018-06-12 – 14, § 135.9

Föredragande: Peter Engström

Daniel Holst har inlämnat en motion där han yrkar:

- att Sametinget ger Sametingets styrelse i uppdrag att ser över möjligheten att införa ett redaktionellt utskott,
- att Sametinget ger Sametingets styrelse i uppdrag att införa ett redaktionellt utskott.

Styrelsen beslutade den 11 – 13 april 2018, § 74.21

- att överlämna till presidiet för yttrande,
- att uppdra till kansliet bereda ärendet.

Till stöd för sina yrkanden har motionären anført att det mediala intresset för de beslut som Sametinget fattar är mycket litet. Det innebär enligt motionären att Sametinget bör underlätta för människor, samhälle, väljare och media att ta del av de beslut som fattas och förtydliga vilka beslut som anses som viktiga.

Motionären anför vidare att det finns olika sätt att uppnå den efterfrågade effekten. Ett av dessa är att inrätta ett redaktionellt utskott vars uppgift är att färdigställa möjliga uttalanden som sedan plenum kan anta. Arbetet inom ett sådant utskott bör ske jämsides med plenumsarbetet och i utskottet bör så många partier som möjligt ingå för att skapa samsyn för uttalanden samt för att minimera den tid skapandet av ett sådant uttalande ifrån ett plenum.

Sametingets styrelse har infordrat ett yttrande från presidiet som svarat att presidiet ställer sig positiv till att utreda ett införande av ett eventuellt redaktionellt utskott.

§ 180 Mošuvnnat - *joatkka*

§ 180.11 M 533 – Redakšuvdnalávdegoddi – *joatkka*

Sámediggeortnega jelgii ásaha Sámediggi siskkáldasat juohke mandáhttaáigodaga áššelávdegottiid. Dát lávdegottit nammaduvvojit ovdal Sámedikki nuppi dievasčoahkkima guoskevaš mandáhttaáigodagas (§ 109), ja das galget leat unnimusat golbma lahtu geat nammaduvvojit propušunála vugiin (§ 110). Áššelávdegoddi válbme áššiid iežas áššesuorggi siskkobealde, ja stivra sáhtta mearridit man vuodul iežá áššit juhkkajit iešgudet lávdegoddái (§ 111).

Danin sáhtta konstateret ahte mošuvdnaovddideaddji nubbe gáibádus – ahte Sámediggi galgá gohččut Sámedikki stivrra ásahit redakšuvdnalávdegotti – rihkku dan ortnega maid sámediggeortnet mearrida. Dat oassi mošuvnnas galgá danin hilgojuvvot.

Dát dattege ii hehte stivrra dárkileappot guorahallat vejolašvuoda ásahit redakšuvdnalávdegotti.

Sámediggi lea bušetteren ráđđdallamiid Sámedikki stivrra ja ieža bellodagaid gaskka va nu nannešii bellodagaid ovttasbarggu. Dievasčoahkkincealkámušaid heive hur bures giedáhallat dán ráđđádallamiin. Stivra ii oainne dáid ákkaid vuodul dárbbu duodi iskat vejolašvuoda ásahit lávdegotti.

Stivra evttoha ahte Sámediggi mearrida

ahte hilgu mošuvnna.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.11 M 533 – Redaktionellt utskott – *forts.*

Enligt sametingsordningen tillsätter Sametinget inom sig för varje mandatperiod sakutskott. Utskotten tillsätts senast vid Sametingets andra plenum för mandatperioden (§ 109) och ska bestå av minst tre ledamöter som tillsätts proportionellt (§ 110). Ett sakutskott bereder ärenden inom sitt sakområde och styrelsen kan föreskriva efter vilka grunder övriga ärenden ska fördelas mellan utskotten (§ 111).

Det kan således konstateras att motionärens andra yrkande – att Sametinget ska uppdra åt Sametingets styrelse att införa ett redaktionellt utskott – strider emot den ordning som stadgas i sametingsordningen. Motionen i den delen ska alltså avslås.

Det nu sagda innebär emellertid inte ett hinder för styrelsen att närmare låta utreda möjligheten att införa ett redaktionellt utskott.

Sametinget har budgeterat för återkommande rådslag mellan Sametingets styrelse och övriga partier för att stärka samarbetet mellan partierna. Ärenden som uttalanden från plenum kan med fördel behandlas på dessa rådslag. Styrelsen ser mot bakgrund av det som anförts inte skäl att ytterligare utreda möjligheten för inrättande av ett utskott.

Styrelsen beslutar Sametinget besluta

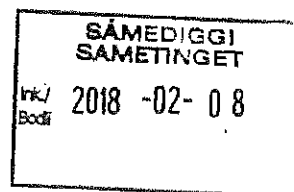
att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

M533

Dnr : 1.1.8-2018-249

MOTION TILL SAMETINGET

Redaktionellt utskott

Motivering:

Sametinget har en helt unik situation som politisk företrädare för ett urfolk och som myndighet. Situationen förvärras av ett mycket litet medialt intresse för de beslut som fattas. Det innebär att Sametinget bör underlätta för människor, samhälle, väljare och media att ta del av de beslut som fattas och förtydliga vilka beslut som anses som viktiga.

Det finns flera olika sätt för att uppnå effekten, ett alternativ är införandet av ett redaktionellt utskott. Det innebär ett utskott vars enskilda uppgift är att färdigställa möjliga uttalanden som sedan plenum kan anta. Arbetet inom utskottet bör ske jämsides med plenumsarbetet och i utskottet bör så många partier som möjligt ingå för att skapa samsyn för uttalanden samt att minimera den tid ett uttalande kan ta ifrån ett plenum.

Yrkande:

1. Att Sametinget ger Sametingets styrelse i uppdrag att se över möjligheten att införa ett redaktionellt utskott.
2. Att Sametinget ger Sametingets styrelse i uppdrag att införa ett redaktionellt utskott.

Motionär: Daniel Holst

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Daniel Holst", written in a cursive style.

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.12 M 534 – Mánnágeahččanmearrádusaid ođasmahttin

Áššegirjiit

- Mošuvdna nr 534 Krihke Nordling ovddidan, 2018-02-08, dnr 1.1.8-2018-250
- Stivrabeavdegirji 2018-04-11 – 13, § 74.22
- Stivrabeavdegirji 2018-06-12 – 14, § 135.10

Krihke Nordling lea ovddidan mošuvnna mas son gáibida:

- ahte Sámedikki stivra farggamusat ođasta mánnábearráigeahččan-njuolggadusaid dainna ulbmiliin ahte sihkkarastit visot lahtuide vejolašvuoda oažžut gokčot mánnágeahččangoluid go leat luohttámušdoaimmain Sámedikkis,
- ahte stivra sádde evttohusa jođanis gulaskuddamii e-boastta bokte visot bellodaga jus lea vejolaš,
- ahte Sámediggi doarju mošuvnna.

Stivra mearridii cuoŋománu 11 – 13 b 2018, § 74.22

- ahte gohččut hálldahusa giedahallat ášši.

Stivra mearridii geassemánu 12 – 14 b 2018, § 135.10

- ahte gohččut hálldahusa viidáseappot válbmet ášši.

Mošuvdnaovddideaddji vuođusta iežas evttohusa dasa ahte dievasčoahkkimis leat ođđa njuolggadusat leamaš dulkojuvvon iešguđetládje. Ođđa sátnecuodjan sáhtá dasa lassin dulkojuvvot nu ahte váhnemat eai dohkkehuvvo šat mánnágeahččin, ja ahte stivra lea bidjan meari man ahkáí máná oažžu njamahit.

Mánnágeahččanbuhtadus reglerejuvvo 3. mildosis Sámedikki mátkke- ja buhtadusnjuolggadusain luohttámušolbmuide. Stivra mearridii ođastit dán mildosa 2018-01-15 – 17, § 4. Áigumuš lei ee. rievdadit ovddeš ortnega das ahte Sámediggi bálkáha olbmuid bearráigeahččat mánáid, ii ge nu mot dál ahte máksá luohttámušolbmoo goluid mánnágeahčči ovddas.

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.12 M 534 – Revidering av bestämmelserna om barntillsyn

Dokument

- Motion nr 534 av Krihke Nordling, 2018-02-08, dnr 1.1.8-2018-250
- Styrelseprotokoll 2018-04-11 – 13, § 74.22
- Styrelseprotokoll 2018-06-12 – 14, § 135.10

Krihke Nordling har inlämnat en motion där hon yrkar:

- att Sametingets styrelse skyndsamt reviderar bestämmelserna om barnomsorg med syfte att säkerställa alla ledamöters möjlighet till täckning av kostnader för barnomsorg i samband med förtroendevalda uppdrag i Sametinget,
- att styrelsen skickar ut förslag till revidering mailledes på snabbremiss till samtliga partier om så är möjligt,
- att Sametinget bifaller motionen.

Styrelsen beslutade den 11 – 13 april 2018, § 74.22

- att uppdra till kansliet bereda ärendet.

Styrelsen beslutade den 12 – 14 juni 2018, § 135.10

- att uppdra till kansliet bereda ärendet ytterligare.

Till stöd för sina yrkanden har motionären anfört att det under en plenumsdebatt framkommit att det finns olika tolkningar av de nya bestämmelserna. Den nya ordalydelsen riskerar dessutom att kunna tolkas som att föräldrar diskvalificeras som barnpassare och som att styrelsen satt en åldersbegränsning för hur länge barn får ammas.

Ersättning för barntillsyn regleras i bilaga 3 till Sametingets förordning om resor och ersättningar för förtroendevalda. Styrelsen beslutade att revidera bilagan 2018-01-15 – 17, § 4. Anledningen var främst att ändra den tidigare gällande ordningen med att Sametinget anställde personer för barntillsynen till att istället som gäller nu, ersätter den förtroendevalde för de kostnader för barntillsyn som uppdraget föranleder. Därutöver infördes t ex en ny regel som säkerställer att ersättning kan utgå för barntillsyn till och med

§ 178 Mošuvnnat - joatkka

§ 178.12 M 534 – Mánnágeahčči mearrádusaid ođasmahhtin - joatkka

Dasa lassin lasihuvvui ođđa njuolggadus mii sihkarastá ahte oažžu buhtaduvvot mánnágeahččangoluid gitta dan jahkái go mánná deavdá 11 jagi, ja ahte buhtadus caggojuvvo lahttui gii dahká dan olles áiggi dahje mealgadis oasi ollesáiggis.

Maŋnel giđđat mearridii stivra vel ovttá ođasteami dahkat (2018-04-11 – 13, § 57.1). Dalle čielggaduvvui ahte mánnágeahčču sáhtta buhtaduvvot sihke de go mánnágeahčču dáhpáhuvvá ruovttubáikkis ja de go dáhpáhuvvá iežá báikkis Suomas, Norggas dahje Ruotas. Cealkka *olmmoš guhte gullá lahtu priváhta ekonomii ja vuollái* mii lea leamaš anus mildosis 2010 rájes, sihkkui ja dan sadjai čuožžu dál iežas bearašlahttu dahje ovttasássi.

Váldonjuolggadussan lea dasto ahte ii mákso buhtadus mánnágeahču ovddas jus luohtamušolmmoš bálkáha iežas olbmo dahje su guhte luohtamušolbmuiin ássá ovttas. Dán váldonjuolggadusas lea dattege spiehkastat. Nu guhká go mánná ii leat vuos jagi deavdán de sáhtta máksot buhtadus vaikko mánnágeahčči maid lahttu lea bálkáhan livččiige iežas olmmoš dahje ovttasássi. Sámediggelahtut eai leat nu go omd. gieldda ja eanadikki lahtut go leat dievasčoahkkimis daningo sámediggelahtut dávjá leat iežá báikkis mánggaid beivviid guhkin ruovttus eret. Jus leaš oba heivvolaš ge buohtastahttit iežá álbmotválljen-čoahkimiiguin, de lea hui hárve ahte doppe vásihit dákkár dilálašvuodaid. Stivra atná dattege ahte dán spiehkasteapmái lea dárbu daningo dievasčoahkkinlahtuid bargodilli sáhttet leat nu erenoamážat ja go ferte máná divššu váldit vuhtii vuosttaš eallinjagis. Vai lea vejolaš ovdagihtii árvvoštallat ja vai lea álki čadahit njuolggadusaid, de berre dat čadnot dakkár ektui maid ii dárbbas árvvoštallat dahje govttolašmeroštallat.

Dan rájes go mošuvdna ovddiduvvui de lea stivra ođastan njuolggadusaid mánnágeahču birra. Stivrra ipmárdus lea ahte visot lahtuin lea vejolašvuolta oažžut buhtaduvvot mánnágeahččangoluid daid rámmaid siskkobealde maid njuolggadusat bidjet, ja ahte danin galget mošuvnna gáibádusat hilgojuvvot.

Stivra evttoha Sámedikki mearridit

ahte hilgut mošuvnna.

Paragráfa dárkkistuvvo dakkaviđe

§ 178 Motioner - *forts.*

§ 178.12 M 534 – Revidering av bestämmelserna om barntillsyn – *forts.*

det år barnet fyller elva år och en spärr mot ersättning till ledamöter som utför uppdragen på heltid eller betydande del av heltid.

Senare under våren beslutade styrelsen om ytterligare en revidering (2018-04-11 – 13, § 57.1). Då förtydligades att barntillsyn kan ersättas såväl när uppdraget utförs på hemorten som när uppdraget utförs på annan ort i Finland, Norge eller Sverige. Uttrycket *person som ingår i en ledamots privata ekonomi* som använts i bilagan sedan 2010 och som varit svårtolkat ersattes istället med uttrycket *egen familjemedlem eller sammanboende*.

Huvudregeln är alltså att ersättning inte kan utgå för barntillsyn om den förtroendevalde anlitar en egen familjemedlem eller den som är sammanboende med den förtroendevalde. Denna huvudregel har dock ett undantag. Så länge barnet inte har uppnått en ålder av ett år kan ersättning lämnas även om den person den förtroendevalde anlitar för barntillsynen är en familjemedlem till eller är sammanboende med den förtroendevalde. Till skillnad från ledamöter i andra fullmäktigeförsamlingar t ex kommuner och landsting tjänstgör Sametingets ledamöter ofta under flera dagar på en ort som ligger långt ifrån hemorten. I den mån det överhuvudtaget finns anledning att jämföra med andra fullmäktigeförsamlingar kan det konstateras att förekomsten av liknande undantag är om inte obefintlig så i vart fall väldigt ovanlig. Det hindrar emellertid inte styrelsen ifrån att framhålla att undantaget ändå är motiverat med hänsyn till plenumledamöternas arbetsförhållanden och till de särskilda omständigheter och hänsyn som gäller under barnets första levnadsår. För att undantagsregeln ska vara förutsebar och lätt att tillämpa bör den vara kopplad till ett villkor som inte behöver utvärderas eller i extrema fall rimlighetsbedömas.

Sedan motionen anmäldes har styrelsen reviderat bestämmelserna om barntillsyn. Styrelsens uppfattning är att alla ledamöter har möjlighet att få ersättning för barntillsyn inom de ramar som bestämmelserna anger och att yrkandena i motionen därför ska avslås.

Styrelsen föreslår Sametinget besluta

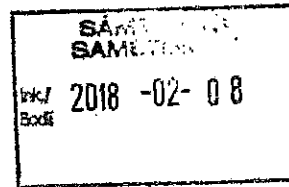
att att avslå motionen.

Paragrafen justeras omedelbart

M534

Dnr: 1.1.8-2018-250

MOTION TILL SAMETINGET

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Datum: 2018 02 08

Namn: Kihke Nordling

Parti: Miŋjen Greajnoe

Motionen gäller (RUBRIK): BarnHllsyn

Text:

Sametingets styrelse har beslutat revidera de generella bestämmelserna avseende Sametingets barnHllsyn. Under debatt i plenum har det framkommit att det finns olika tolkningar av de nya bestämmelserna. Den nya ordalydelsen riskerar dessutom att kunna tolkas som att föräldrar drövlw yceras som barnpassare och som att styrelsen satt en åldersbegränsning för hur länge barn får ammas. Miŋjen Greajnoe yrkar därför att:

- Sametingets styrelse skyndsamt reviderar bestämmelserna om barnomsorg med syfte att säkerställa alla ledamöters möjlighet att hädenas av kostnader för barnomsorg →

i samband med förtroendevaldas
uppdrag i Sametinget.

- Att styrelsen skickar ut förslag till
revidering mätledes på snabbrens
till samtliga parter, ~~utskick~~ om
så är möjligt.
- Att sametinget bifaller motionen.

Underskrift:

Pirkke Nordling

Mijnen Gerajnoe